

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 188 (3052) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 22

Harci feladatának hűséges teljesítése közben érte a hősi halál vitéz nagybányai Horthy Istvánt

Egy közelfelderítésre rendelt gép oltalmazására szállt fel s kis magasságban repülő vadászgépe lezuhant. Hitler vezér és kancellár repülőgépén utazott haza a Kormányzóhelyettes özvegye

Magyarország államfője megszólalt abban a gyászban, mely őt, mint apát is körülvette. Válaszolt a keleti hadszíntéren küzdő honvédségnek, mely megható szavakkal küldötte el a bajtársak résztvevő érzését. Mintha szikla rendülne meg a végtelen hullámszerű tenger közepén, valahogy úgy hallatszik az apának, a magyar kormányzónak a válasza: „Drága fiam veletek érzett, gondolkozott és harcolt. Elvesztése az atyai szeretetnek talán még erősebb szálával fűz ezentúl hozzátok.”

A fájdalom kincseinek csodálatos mélységű föltárása van ebben a néhány szóban. Az elvesztett fiú iránti atyai szeretet egész forrósága átmelegíti örökségül a küzdő honvédeknek, a küzdők nagy családját még erősebben átöleli a családfo, hogy az emlékezés fájdalomát lelekedzéseként öntse át a küzdők hősi táborába. A szívből jövő üzenet a magyarság harctéri küzdőkészségét úgy járja át, mint hogyha acélos áramlat volna az izzásban levő állapotok között. Es ez a küzdőkészség a harctér mögött is ott parázslék az egész ország lelkében és elhatározásában. A külső és belső front egysége még nyilvánvalóbb, még erősebb lesz, hogy mindenki méltó legyen a küzdő honvédekhez, akiket a gyászoló államfo most még szorosabban akar odaölelni a lelkéhez. Így válik a fájdalom tengerében acélos egységüvé az egész magyarság, hogy ellenállhatatlan erővel küzdjön tovább a maga jövő életéért.

Az ország fájdalma megilletődést kelt a világban is. Németország és Olaszország vezetői egyaránt siettek megnyilvánítani a magyarság gyászával való együttérzésüket. Német és olasz részről olyan méltatások is történtek, melyek világosan hangsúlyozták, hogy az új Európa alkotására nagy befolyása lesz annak az áldozathozatalnak, melyet a magyar államfo családapaként is olyan messzevilágító példaadással hozott.

Meghatódva gondolhatunk arra is, hogy a pápa követe első volt, ki úgy a maga, mint a diplomáciai testület nevében a kormányzó pár és a magyar kormány előtt részvétét tolmácsolta. De éppen olyan meghatóan jellemző, hogy testvéreink, a belgárok, finnek és japánok is milyen odaadó feltünéssel jöttek vigasztalásunkra, s hogy a semlegeségük miatt nagy megpróbáltatás között álló svéd, török, portugál és spanyol államok is szükségesnek látták az irántunk való megbecsülés külön megnyilvánítását. A velünk együttérző külföld

nek ez a felsorakozása egyuttal valami olyan körvonalat rajzol elénk, hogy ime együtt vannak velünk mindazok, akiknek elhatározásától és hozzájárulásától fog függeni az új európai elrendezés.

Kormányzóhelyettesünk hősi halála

Szent István napján hajnali 5 óra 7 perckor...

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes hősihalála akkor következett be, amikor az ellenség feletti 24. vadászrepülés után a kapott szolgálati parancshoz képest repülőszolgálatát ideiglenesen megszakítva, az arcvonalon küzdő csapatok látogatását kezdte volna meg. Utolsó felszállása során érte őt a repülőhalál.

A keleti hadszíntéren küzdő honvédsereg parancsnokságától a következő távirat érkezett Magyarország kormányzójához:

— A Kormányzóhelyettes Ur Öfömlétsége augusztus 20-án 5 órakor felszállt azzal a parancsal, hogy egy közelfelderítésre rendelt gépet oltalmazzon egy alája rendelt másik vadással együtt. A közelfelderítőnek az volt a kívánsága, hogy alacsony magasságban, közel legyen hozzá a vadász. Öfömlétsége harci feladatát mindig példás lelkiismeretességgel hajtotta végre, amelyből nemcsak az osztály, hanem mindannyian tanulhattunk. Ez alkalommal is a kívánság szerint alacsony magasságon tartott. A lassú felderítőgéphez visszafordulóban azonban a gép a kanyarban csní kezdett. Az esésből vízszintesbe akarta a gépet húzni. Ez azonban csak ekkor sikerülhetett volna, ha nagyobb magasságban van, így gépét felvinni már nem tudta. 5 óra 7 perckor lezuhant. A motor akkor állt meg. Öfömlétsége a hősihalál harci feladatának hűséges teljesítése közben ér

...Az első fölé akart és tudott emelkedni!

Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes a parancsnoksága alatt harcoló hadsereg nevében az alábbi táviratot intézte Magyarország kormányzója főhadsegédehez:

— Vitéz Keresztes-Fischer Lajos vezérezredes úr Önagyméltóságának. Magyarország Fömlétsége Kormányzója főhadsegéde. Midőn a hadsereg minden tisztjének, katonájának és magam mély

nyomán így tárul föl előttünk a jövődő képe. A gyász árnya mögött a fény is megjelenik, mintha visszasugárzás volna a könnytengerből. Akik hiányoznak a velünk érő együttesből, azok hiányozni fognak abból a világerő összeségből

megrendülését és gyászt jelentem a Kormányzóhelyettes Ur hősihalála felett, ki kell emelnem azt a példásan felemelkedően kimagasló hű kötelességteljesítést, amellyel Öfömlétsége az első fölé akart és tudott emelkedni. A hadsereg hősihalottjával elvesztette azt a kiemelkedő tagját, aki mindenki előtt felmagasult, mint harcos szellem, kemény akarás, a vitézség, a becsületesség és a kötelességteljesítés megtestesítője. Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes, hadseregparancsnok.

Magyarország kormányzója a keleti

hadszíntéren küzdő honvédsereg parancsnokához az alábbi táviratot intézte:

— Nagyméltóságu vitéz Jány Gusztáv urnak, m. kir. titkos tanácsos, vezérezredes. Mélegem köszönöm mélytelen bánatomban úgy a Nagyméltóságodnak, mint a hadrakelt sereg minden tisztjének és legénységének jóleső részvétét. Drága fiam veletek érzett, gondolkozott és harcolt. Bajtársatok volt. Elvesztése az atyai szeretetnek talán még erősebb szálával fűz ezentúl hozzátok. Horthy Miklós.

Gyászparancs a Honvédségi Közlöny szentistvánnapi számában

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Honvédségi Közlöny augusztus 20-iki különszáma gyászkeretben álló közleményt közöl, melynek szövege a követ kezdő:

Gyászparancs!
Honvédségünket szörnyű csapás érte. Ma reggel 5 órakor a Kormányzóhelyettes Ur Öfömlétsége, vitéz nagybányai Horthy István, mint repülőfőhadnagy, szolgálata teljesítése közben hősi halált halt. Julius 1-én vonult ki saját elhatározásából a harctérre, ahol, mint egy repülőraj parancsnoka teljesített arcvonaliszolgálatot. Magatartása úgy a harcban, mint harcban kívül példás volt. Felülmulthatatlan volt a kötelességteljesítése és szolgálatkészége. Emellett kitünő bajtárs és melegsívi eljáró volt. Alárendeltjeivel bajait és örömeit megosztotta. Nemes, egyszerű és szerény egyéniségével, kiváló szaktudásával és egyéni teljesítőképességével messze-messze kimagaslott. — Példás életéből és hősi halálából merítsünk erőt és hitet, hogy kötelességünk teljesítésében hozzá és hősi emlékéhez méltóak lehessünk. Emlékét a honvédségben örökké őrizni fogjuk. Eljen a legfelsőbb Hadúr, Magyarország Kormányzója, eljen az örök magyar haza! Vitéz Bartha Károly s. k., vezérezredes, vitéz Szombathelyi Ferenc, s. k. vezérezredes.

Hazaérkezett a halott Hős hitvese

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Istvánné a hősihalált halt Fömlétsége Kormányzóhelyettes hitvese pénteken a Mátyásföldi repülőtéren Budapestre érkezett. A Fömlétsége Asszony a keleti hadszíntéren egy vöröskeresztes vonaton teljesített szolgálatot. Csütörtök délután értesült férjének haláláról. Nem kereshette fel a hadműveleti területet, ahol a Kormányzóhelyettes Ur Öfömlétsége hősihalált halt és ezért pénteken reggel Viniéből repülőgépen Budapestre

indult. Hitler vezér és kancellár saját repülőgépet bocsátotta a Főméltóságú Asszony rendelkezésére. A gépet Bauer ezredes, a vezér és kancellár pilótája vezette. A Főméltóságú Asszonyt a Mátyásföldi repülőtéren szülei és a családtagok várták. A fogadásra megjelent a miniszterelnök és felesége, von Jagow budapesti német követ, valamint vitéz Bartha

Horthy főhadnagy utolsó távirata

Az Actio Catholica országos elnöksége augusztus 19-én a keleti frontról a következő táviratot kapta:
„Tudomásomra jutott, hogy az Actio Catholica elnöksége meghívott engem az augusztus 20-iki Szent Jobb-körmeneten

Károly honvédelmi miniszter és vitéz Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök. A Főméltóságú Asszony, aki egyszerű vöröskeresztes formaruhát viselt, a gépből kiszállva szüleihez sietett, majd a miniszterelnöknek és feleségének és a jelenlévő előkelőségeknek részvétnyilvánítását fogadta. utána elhajtattott a repülőtérről.

való részvételre. A meghívást hálásan elfogadom, azonban harctéri szolgálatom miatt azon résztvenni nem lesz módomban, de lélekben az ünneplőkkel fogok érezni. Vitéz Horthy István s. k., kormányzóhelyettes, főhadnagy.”

Külföldi államfők és kormányfők részvéte

(MTI) A Kormányzóhelyettes Ur hős halálával kapcsolatban a külföldi államfők közül Hitler vezér és kancellár, III. Viktor Emánuel olasz király és császár, Boris bolgár király, Gusztáv svéd király, Rity finn elnök, Inuhü török elnök, a svájci szövetségi tanács elnöke intézett részvételtáviratot a kormányzóhoz. Igen sok részvételtávirat érkezett a külföldi államfőktől a miniszterelnökségre is.

Berlin. (MTI) A Wilhelmstrassen a pénteki sajtóértekezleten Schmiedt követ, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője kegyeletes szavakkal tolmácsolta a német nép részvétét Magyarország nagy gyászában, amely a kormányzó családot és az egész magyar nemzetet érte a kormányzóhelyettes hősihalála alkalmával. Ebben a nehéz órában a német nép a baráti magyar nép mellett áll és mély gyászában osztozik.

(MTI) Pénteken délután fél 11 órakor a Kormányzó Ur Öföméltóságánál kihallgatáson jelent meg Dietrich von Jagow, Németország budapesti követe, aki Hitler vezér és kancellár részvétét tolmácsolta a kormányzó fiának elhunyt felett. 11 órakor Antiso budapesti olasz követ az olasz király és császár és Mussolini olasz kormányzó részvétét tolmácsolta a kormányzó családot ért súlyos gyász alkalmával. Délután a budapesti dán követ megjelent a külügyminisztérium protokollfőnökénél és a maga, valamint a dán király részvétét tolmácsolta a magyar királyi kormányzatnak a Kormányzóhelyettes Ur hős halála felett.

A kül- és belföldi magyarság vezetőinek részvéte

Pozsony. (MTI) A Magyar Hírlap házbajn Eszterházy János gróf emlékeztet még a Kormányzóhelyettes hősihaláláról és hangoztatta, hogy a szlovákiai magyarság mélyen megröndülve osztozik az első magyar apa és az egész magyar nemzet fájdalmában és gyászában.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzóhelyettes hős halála alkalmából Kállay Miklós miniszterelnökhez

részvételtáviratot intézett Vásárhelyi János erdélyi réformátus püspök, dr. Hosszu Gyula szamosújvári gör. kat. püspök, vitéz Rácz Jenő és Rajniss Ferenc, a Magyar Megújulás Pártja nevében, valamint a Magyar Nemzeti Szocialista Párt.

A Kormányzó Ur Öföméltósága az Erdélyi Párt elnökétől a következő táviratot kapta:

A felszabadult Erdély és Keletmagyarország népe mélyen megröndült szívvel értesült arról a fájdalmas csapásról és pótolhatatlan veszteségről, amely Főméltóságodat és országunkat a Kormányzóhelyettes Ur hősihalálával érte. Engedje meg Főméltóságod, hogy

Módosították az országos gyászra vonatkozó rendelkezéseket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a nemzeti gyászal kapcsolatban kiadott rendelkezéseit az alábbiakban módosítja:

Augusztus 23-tól, vasárnaptól kezdve a rendeletnek korlátozó rendelkezéssel közül csupán a gyűlésekre, felvonulásokra, vendéglőkben és kávéházakban való zenélésre és tényszerű vonatkozók maradnak érvényben. Az eredetileg is

Apollo Filmezínházban Vasárnaptól
Huszka Jenő gyönyörű operettjének filmváltozata
BOB HERCEG
Főszerepben: Simor Erzsé, Szilassy László, Kovács Kató.

Belvárosi
Estélyiruha kötelező
A szezon legújabb bűnügyi vigjátéka, ötlet, humor, kacagás, izgalom, szerelem
Főszereplők: Réthy Eszter, Raffay Blanka, Kőkény Ilona, Jávor Pál, Peihes Sándor, Juhász József stb.

Rákossy Viktor örökszép regénye filmen
Elnémult harangok
Főszereplői: Kiss Ferenc, Lukács Margit, Nagy István, Szombattól a CASINÓBAN

az Erdélyi Párt nevében legmélyebb részvétünket tolmácsoljam. Gróf Teleki Béla.

Öz. vitéz Horthy Istvánné Öföméltóságához az Erdélyi Párt elnöke a következő táviratot intézte:

A Kormányzóhelyettes Ur hős halála a felszabadult Erdélyt és Keletmagyarországot a legmélyebb fájdalommal töltötte el. Kérem, fogadja Főméltóságú Asszonyom a mindnyájunkat sújtó pótolhatatlan veszteség fölött az Erdélyi Párt nevében kifejezett őszinte részvétünket. Gróf Teleki Béla.

rossy Ferenc zágrábi magyar királyi követet, akinek a horvát kormány nevében mélyeleges részvétét fejezte ki vitéz Horthy István kormányzóhelyettes hős halála alkalmából. A külügyminiszter beszédében rámutatott arra, hogy vitéz Horthy István halálával Magyarország ősi hagyományai éledtek fel a Kelet elleni harcban, amelyben Horvátország együtt küzd Magyarországgal. Eppen emiatt a kormányzóhelyettes hős halála Horvátországban is mélyeleges részvétet keltett.

Betegek
többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre.
Betegekben szükséges a **DARMO**

A Magyar Megújulás Pártjának bajtársi felhívása

„Napönként érkeznek hozzánk a harctérről zöld táborilévelvezőlapok és valamennyiből a drága magyar föld szerete és a drága magyar nemzetünk iránti lángoló szerelme sugárzik felénk. Legjobbaink igazságunkban vetett hitük szent tanátizmusával mint mesebeli hősek küzdenek az átkos lenyegetés, a vadállati elvakultság és a hideg gyilkolást ösztön ellen.

Most, amikor legdöntőbb történelmi háborunkat vívjuk, most, amikor szellemi és erkölcsi javainkat és ezredes örökségünket védjük, most, amikor testvéreink egy igazabb és jobb magyar jövődőt, egy igazi népi megújulásért rohamoznak a legszörnyűbb halálveszedelmekben is, most, amikor a legtöbbet, az életüket adják oda és áldozzák fel a háza oltárán, a legkevesebb, amit a bajtársi érzés, az áldozatos szellem és a hős kackázatvállalás megkövetelhet tőlünk: a porzalmás orosz téliben, életet jelentő meleg ruhákat küldeni hőseinknek!

Bajtárs! A Főméltóságú Asszony ajkáról elhangzott kérelem mindnyájunk szívébe írt szigorú bajtársi parancs: adj oda mindent, amit csak nélkülözni tudsz, add oda hazádnak, lajtádnak, magadnak!

Bajtárs! A velünk egygyé vált ősi, de mégis új, tiszta szellem parancsa ez, amely felülemelkedve az egyéni érdekeket hajhászó és leplező demagógián, nagy szavak nélkül, röviden, szívből parancsol: Adakozz honvédeink számára.

Elindult Magyarország felé a Kormányzóhelyettes holttestét szállító vonat

A MTI jelenti: A Kormányzóhelyettes Ur holttestét a hős halál után a vadászszálláson, helyezzék ideiglenes ravatalra. Az egyházi áldás és a katonai tiszteltetés után vitéz Szabó László vezérőrnagy vezetésével katonai díszkíséret gépkocsin vitte a harctér mo-

gotti területre, ahol augusztus 21-én tették vonatra, hogy hazaszállítsák. A pénteki minisztertanács döntése szerint a Főméltóságú Kormányzóhelyettes Ur földi maradványait a határon bizottság fogadta, Radocsay László igazságügyminiszter vezetésével.

József királyi herceg részvételtávirata

A MTI jelenti: József királyi herceg tábornagy megcsúszottokon a következő táviratot küldte:

Horthy Miklós Öföméltósága, Magyarország kormányzójának. Gödöllő. Feleségem és én Főméltóságodnak és

a Főméltóságú asszonynak mélyen megdöbbenve, szívünk egész melegevel és fájdalmuk egész nagyságát mélyen átérve küldjük bensőséges részvétünkkel a szörnyű csapás alkalmával és Kérjük a Milindenhatót, nyújtsaon vi gasztalást Főméltóságodnak a legsúlyosabb megpróbáltatás napjaiban.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: József királyi herceg, tábornagy, mint a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, azonkívül a Mária Terézia Rend és a Máltai Lovagrend nevében is részvételtáviratot küldött a Kormányzó Urnak.

Zágráb. (MTI.): Pénteken délelőtt Kulenovic miniszterelnökhelyettes, Lovkovic külügyminiszter és Artukovic befügyminiszter felkereste vitéz Ma-

Gyapju stucnik. Vastag zoknik és harisnyák.

Délvidék	Fehérneműk, zsebkendők	Habselyem
flortalpu	Téli bolyhos nadrágok	kombiné
selyem	Gyapju mellények	nadrág
harisnya	Kesztyűk	hálóing

HORVATH HARISNYAHÁZ Hlatky Endre-u. 8.

Az amerikai haditengerészet eddigi veszteségei súlyosabbak mint valamennyi korábbi háborúban együttvéve

Körülzárták a japánok a Salamon-szigeteken harcoló amerikai csapatokat

Az NST berlini jelentése szerint az utóbbi napokban a japán légiereő szünet nélkül támadja Észak-Ausztrália városait és a keleti szigetvilágot. Ez a körülmény arra kényszerítette az amerikai hajóhadat, hogy továbbra is visszavonuljon kelet felé. Japán felderítő repülőgépek a Salamon szigetektől 300 mérföldnyire keletre figyeltek meg amerikai hadihajókötéleteket, amely a Gilbert szigetek felé tartott. A Gilbert szigeten partraszállást kíséreltek meg, melyet 3 cirkáló és 4 csapatszázalóhajó fedezett, de a partraszállást a japán helyőrség megakadályozta. A japán légiereő erős támadása és az elhárító tűz következtében az amerikai hajók kénytelenek voltak ismét a nyílt tengerre kifutni. Az amerikaiak a salamon-szigeti kudarc után sem adták fel a reményt, hogy a Csendesóceán déli részén valahol mégis kikényszeríthetik a japán vonal áttörését. Megnehezíti az amerikai vállalkozást, hogy az amerikai flottának a Csendesóceánon már csak 2 repülőgépantallója van. A Salamon szigeteken a szárazföldi harcok tovább folynak. A japán csapatokat megerősítették, úgy hogy az amerikai sereget körülzárták és annak helyzete napról-napra romlik. 8 nap óta utánpótlás nélkül állanak és löszhiányban szenvednek. A japán zuhanóbombázók pnteken megsemmisítették a Tulai szigeten felállított ideiglenes olajraktárt. Valószínű, hogy a japán haderő rövidesen az Új Hebridák felé kísérel meg előretörést.

Kínában kiküszöbölték a japánok az amerikai repülőgépek tevékenységét

Ceikágéből jelentik: (MTI) Az OFI jelenté: Az amerikai haditengerészet ügyi miniszterium pnteken első ízben adott ki összefoglaló jelentést az Egyesült Államok tengerészeti veszteségeiről. E szerint a háboru kitérésétől augusztus 12. 1438 tengerész és parti őrmeghalt, eltűnt, vagy megsebesült. A jelentés hangoztatja, hogy az amerikai haditengerészet eddigi veszteségei súlyosabbak a mostani háboru folyamán, mint valamennyi megelőző háboruban együttvéve.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenté: A londoni Financial News közli az északnyugati angol kikötők igazgatójának nyilatkozatát. E szerint sem Angliának, sem Amerikának nem érdemes fokoznia fegyver- és

repülőgépgyártási tevékenységét, ha ezeket a gyártmányokat nem tudja tengeren túlra szállítani. A háboru szempontjából a hajótér és a szállítási biztosítása döntő fontosságú.

Nankingból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenté: Teijanyi Muto politikai szóvivő nyilatkozatában kijelentette, hogy Szovjet-Oroszországnak le kell mondani arról az álomról, hogy az Egyesült Államok és Anglia megsegitetheti. Ha Stalin ezt a helyzetet nem ismeri fel, akkor sorsa ugyanaz lesz, mint Csang-Kai-Seknek. Amj a második arcvonalnak a Kaukázus felől való megteremtését illeti, ennek megvalósítása kizártnak tekinthető.

Japán vélemény szerint Stalin becsapott ember

Berlinből jelentik: (MST) A Stalingrad körüli harcokból az látszik kiderülni, hogy Stalingrad környékén kat-

lan készül, amelynek lezárása a német csapatok parancsnokságától függ. A katlan lezáródásakor a Kaukázusban álló szovjet csapatokat elvágják minden közeporosz terülről jövő pótlástól. Valószínű, hogy a döntés már nem soká készül.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenté: A Kubán alsó folyásán vidéken német és román csapatok augusztus 21-én az ellenség elkeseredett ellenállása ellenére elfoglalták a szivósan védett Krimszkaja és Kurancsanskaja helységeket.

A honvédezerkar 17. sz. hadijelentése

A MTI jelenté: (17. számú hadijelentés.) A honvédezerkar főnöke közli: A honvédehadserg arcvonalán az ellenséges támadások hevessége csökken-

18 harcokot megsemmisítettünk. Légvédelmi ütegeink tíz, légikötelkeink pedig három ellenséges repülőgépet lelőttek. Egy bombázógépünk elveszett.

Jelentést adtak ki a franciák a dieppei partraszállás polgári halottairól

Vichyből jelentik: (B. T.) De Brinon nagykövete, a vichyi minisztertanácsban részletesen beszámolt a szerdai dieppei eseményekről. Jelentésében, amelyet a francia és a külföldi sajtó közölt, megállapítja, hogy a város és a tőle északra levő vidék polgári áldozatainak száma 36 halott és 33 sebesült. A német csapatok kezébe került foglyok száma körülbelül 1800. A foglyok között nemcsak kanadaiak, hanem degaulleisták is vannak.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenté: A brit hírszolgálat közlése szerint a lucknowi kormány hivatalos jelentést adott ki, amely szerint az egyesített tartományok keleti részében súlyos zavargásokra került sor. Hindu szabadsághar-

cosok több helyen megtámadták a rendőrséget. Az összeütközések során 9-10 rendőrtisztviselő életét veszlette.

Madridból jelentik: (B. T.) Gibraltár kikötőjéből kifutott a Nelson csatahajó, két repülőgép hordozó és 4 romboló. A hadihajók a Földközi tenger felé haladnak. Más angol hadihajók Angli felé indultak, hogy kijavítsák a legutóbbi földközi tengeri csatában szenvedett sérüléseiket.

Pincetűz a postán

Nagyvárad. Ismeretes, hogy a postaalkalmazottak élelmezési szövetkezetet létesítettek. A szövetkezet raktárait a postaépület pincehelyiségében helyezték el. Ugyanitt rendezték be a füstölőt is. Szombat reggel 7 óra tájban a füstölőben tűz ütött ki. A fűrészparral megrakott füstölőtűzhelytől a berakó ajtó tüzet fogott és égni kezdett. A postaudvaron dolgozó kőművesek figyelmesek lettek az ablakon kigomolygó füstre és azonnal értesítették a postaszemélyzetet. Az oltás munkája haladéktalanul elkezdődött, úgy, hogy sem a raktárban, sem a füstölőbe rakott szalonnában nem esett kár.

Nem ázik át ballonja

ha **Vég h**

festőgyárbán tisztítottja és impregnáltatja

Bémer-tér 2.

Liliom-u. 12.

Szent László-tér 12.

Hét ajánlat érkezett be a városhoz a népfürdő központi fűtőberendezése és vízvezetékcszerelése munkálataira

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes az az álláspont, mely szerint a város szeptember végére teljesen be akarja fejezni a városi népfürdő építését. Legutóbb a fürdő központi fűtőberendezésére és a vízvezetékcszerelés munkálataira kért ajánlatokat a város. A munkálatok elvégzésére összesen hat ajánlattevő jelentkezett, amelyekből öt vállalkozó ajánlatát lehetett figyelembe venni.

Szombaton délelőtt bontották fel a beérkezett ajánlatokat, amelyeket az alább következő vállalkozók küldtek be:

Első Demkó Pál Nagyváradról, aki csak a központi fűtőberendezések munkálataira tett ajánlatot, ennek összege 45.999 pengő 69 fillér. Az ajánlattevőre felkért második vállalkozó, Takács Zoltán, Nagyvárad, kitöltetlenül küldte vissza az ívet, megköszönve a felhívást. A harmadik, Kollár József, Nagyváradról, mindkét munkálatra ajánlatot tett, a fűtőberendezést 78.739 pengő 30 fillér, a vízvezeték munkákra 12.509 pengő 84 fillér összegben. A negyedik, Somogyi István, Nagyváradról, aki szintén mindkét munkálatra megtette ajánlatát, 70.247 pengő 10 fillér és 11.894 P 90 fillér összegben. Az ötödik ajánlattevő a kolozsvári „Hidrotechnika” volt mindkét munkálatra 36.561 P 52 fillér és 14.359 P 65 fillér összegben.

Az ajánlatokat rövidesen számszerűleg felülvizsgálják és azután döntenek arról, hogy melyik vállalkozónak adják át a munkát.

Kiosztották a honvédségnek a sportügyességi jelvényeket

Kolozsvár. (MTI): Szent István hétben rendezték a hadtest területén 15 városban és községben a honvédség sportügyességi jelvényeszerző versenyét, melyben a tisztek és a legénység egyenlő feltételek mellett vettek részt. Kolozsvárott 29 versenyző nagyjelvényt, 74 kisjelvényt szerzett. Nagyváradon 17 nagyjelvényt és 57 kisjelvényt osztottak ki. A versenyeken résztvevők nagy felkészültségről és küzdőszellemről tanuskodtak. Augusztus 23-ig befejezik a jelvényeszerző versenyét.

Kávéházakban és vendéglátóhelyeken kéri a Magyar Lapok-at

Ingyen olvashat

szeptember 1-éig, ha beiratkozik

Hunyadi József

kölcsönkönyvtárába (volt Hegedüs Hirlapiroda)

Szilágyi Béla:

Balatonfüredi levél

Egyik kedves olvasónk, aki most járt először a magyar tenger mellett, megkapván szép képet feet hozzáuk intézett levelében a Balaton szépségeiről, hogy olvasóink épp oly élvezettel fogják olvasni, mint mi. (Szerk.)

Balatonfüred, augusztus hó. Amikor a vonat ablakából először megláttam a Balatont, régi álmaimnak teljesülését érezte a lelkem.

Soha sem mertem elhinni, hogy valamiképp megláthatom hazámnak ezt a büszkeségét és most itt állok a Balaton partján, gyönyörködöm annak tündéri szépségében és innen küldök üdvöletet és egy kis leírást azoknak, akik még nem látták, akik még nem voltak itt.

Nem a tengert, amelynek csipkés-fodros hullámai megcsillannak a nap fényében. Olyan az egész víz felülete, mintha csillámokkal lenne tele szórva, amely mind úgy ragyog, mintha egy nagy-nagy gyémántmező lenne.

Az ég csodásan szép kék, majd bárányfelhők tűnnek fel rajta. Ilyen szép bárányfelhőket nem láttam még sehol. Ha tiszta az ég, akkor a tó vize is ragyogóan tiszta kék. Ha azonban felhő borul rá, akkor tejszerűen fehér vagy inkább opálszínben ragyog.

Köröskörül néma esend honol. A fák levelei is alig rezdülnek meg.

A tó is nyugodt. Délután félnegy óra van. Sem hűvös, sem szél nem zavarja a vizet. Egyszer mégis a vitorlások és kis csónakok imbolyogni kezdenek, a tó hullámai haragosan csapkodják a partot. Titokzatos erőik működnek ilyenkor, amelyek megzavarják a víz nyugalmát és csodálatosan érdekes mozgásba hozzák annak felszínét.

Balatonfürednek és tájainak szépségét nem lehet leírni.

Itt minden olyan szép, olyan izléses és csendes, hogy a fáradt test pihenni, a fáradt lélek pedig megnyugodni kényeszerül.

A park művészi elrendezettsége és tisztasága minden kritikán felül áll.

A parkot gróf Saechényi István, Kisfaludy Sándor szobrai, valamint Blaha Lujza és Jókai Mór emlékei díszítik.

A nagy sötény árnyas fájnak lombjai alól figyelem a végtelen vintürköt. Karcsú vitorlások, apró kis csónakok úszkálnak rajta. Fiatal gyermekek és idősebb urak horgásznak a parton nagy türelemmel, de annál hevesebb eredmény. Lehet, hogy a tó halállományja nagy, de horgokra bizony kevés akad.

A parkra gyönyörű szállodák nyílnak. Az „Ipolyudvar”, a „Stefánia Szálló”, a „Grand Hotel” elsőrendű szállodák. Legszebb az „Erzsébet-udvar”. Gyönyörű szanatóriumában könyvtár,

remek játéktérmekek és nagy társalgó elégitik ki a legkényesebb izlésű látogatókat is. A szanatórium előtt van a nagyszerű természetes szénsavas forrás, melyet dús szénsav tartalmánál fogva lobogó forrásnak hívnak.

Téves felfogás az egyesek részéről, hogy Balatonfüreden mesterségesen állítják a szénsavat elő.

A szénsavas forrás itt a föld mélyéből tör fel és aki ezt nem hiszi, vágy ellenkezőjét hirdeti, az vétkezik az ellen, aki ezt a kincset az emberiség javára a föld mélyéből elővarázsolja.

Ducára a nehéz gazdasági viszonyoknak, az élelmérés is jó és aránylag olcsó. A napokban volt itt Kállay Miklós miniszterelnök úr is öt miniszter-társával és rendkívül kellemes hangulatban töltötték el egy estét.

Megkérdeztem főtisztelendő Szerkesztőt

Bónis fűrdőigazgatót a fűrdő látogatói-száma iránt. Az igazgató rendkívül szívélyesen magyarázta, hogy a vendégek száma az idén emelkedőben van és a felszabadulás óta inkább a délvidekről jönnek többen, míg Erdélyből kevesen vannak itt.

Öltözködés és viselkedés tekintetében a legnagyobb és legnemesebb egyszerűség uralkodik. A fűrdőigazgató is az öltözködésre is szigorúan ügyel. A szidóság az egész közönségnek 15—20 százalékát teszi.

Nekiünk, erdélyi magyaroknak, akik 22 évi elnyomatás után most már ültével nélkül, szabadon jöhetünk ide, számszerűsítésen jól esik, hogy az eddig majdnem hozzáférhetetlen paradicsomi helyről kedveseinknek szívélyes üdvöletet küldhetünk.

Itt nincs egyhangúság, nincsen unalom. 21 hajó indul és ugyanannyi érkezik naponta. Egy-egy hajó kifutása után csodálatosan szép színeket játszik a tó vize. Sokszor egész útján, ahol elhalad, kékcsillámok marad utána és helyel-közzel fehér hab hullámok törnek fel a kék csíkon, míg odébb almazöld

és kék, majd halvány rózsaszínben játszik a víz tükör.

Láttam egy naplementét a hajórol. Siófokról jöttünk és a nap előttünk ment le. Homályos köd borult a tájra és ezen megtörték a napsugarak. Valami túlmélységesen szép lila, vagy inkább viola fényt szórtak a vízre ezek a sugarak. Nem mindennap ilyen szép a naplemente. De amikor ilyen, az ember lelke önkéntlenül is imádságban tör ki, mert itt csak gyönyörködni és imádkozni lehet.

Amíg a víz tündéri színpompájával rabul ejti az embert, addig Tihany végtelen csendjével, szelid vadonjával, mint egy oltár emelkedik ki a láthatárból és a hegy tetején a tihanyi apát-ság templomának két tornyán uralkodó kereszt hirdeti az Isten nagyságát és dicsőségét...

Szép, nagyon szép itt minden! A tenger, az ég, a levegő, a hegyek, a felhők, madarak, virágok és minden-minden. Igazán hár meghalni egyetlen magyar-nak addig, amíg ezeket nem látta!

Jöjjön hát Balatonfüredre, aki csak teheti, mert olyan emlékekkel távozik el innen, amelyeket nem felejt el soha!

Üdvölet mindenkinek!

Oroszország olajtermelésének négy ötödét Groznij és Baku környéke adja

Mit jelent a Kaukázus elvesztése a Szovjetunió számára?

A németek kaukázusi előretörése az érdeklődés középpontjába helyezte az orosz olajmezők kérdését. A bolsevik-plutokrata front valóságos katasztrófát lát abban a tényben, hogy az orosz olaj és benzín nagy része német kézre jut. Ukrajna kenyérmagot

termő mezői után most a másik legfontosabb háborús cikk a folyékony üzemanyag szolgálja majd az igazság ügyét, viszont a Szovjetunió ezek hiányában esetleg végső szükségbe jut. Éppen ezért nem lesz érdektelen egy pillantást vetni az orosz opajtermelés kérdésére.

területére 2704 millió tonna esik. Ezek a számok semmi arányban nem állnak a tényleges kitermelés számadataihoz, ami elsősorban a fűtőteljesítmények elégtelenségére vezetendő vissza.

Ural egyötödét adja az olajtermelésnek

Az Ural vidéki olajforrások kiaknázása 1929-ben kezdődött meg Perm-ben és 1932-ben Ischim környékén. Később újabb forrásokat furták a Volga, Ural és a Kaspió területén, de mindezek eltörpültek jelentőségben a Baku és Groznij vidéki források mellett, amelyek az oroszországi kiaknázás négy ötödét szolgáltatják, az ötöd megoszlik az Ural, Sachalin, Karakan és Ferghana közt. Ezen a vidéken nincsenek petroleumsztító telepek a kutak kezdetleges állapotban vannak, és a csövezeték még nincsek kiépítve. Utóbbi időből származó információk szerint az oroszok az Ural-vidéki előfordulások kiaknázása céljából amerikai szakemberek segítségét vették igénybe.

G. Lonov, az orosz kőftá-szindikátus elnökének kijelentése szerint a legutóbb felfedezett lelőhelyektől és a turkesztáni olajforrásoktól eltekintve az oroszországi nyersolajártelek 8 milliárd hordó. Ezzel szemben az amerikai olajforrások Mexikóval együtt összesen 8—9 milliárd hordó olajat képesek kitermelni, az iráni és törökországi készleteket pedig 5—6 milliárd hordóra becsülik.

Az „Oil and Gas Journal” szerint a nyersolaj feldolgozásának tetén Oroszország 161 olajfinomító telepevel az USA után a második helyen áll. A nagyértékű benzin előállítását végző u. n. „charcking”-telepek teljesítőképessége tekintetében Oroszország (évi 8.925.000 tonna) a harmadik helyen áll az USA és Anglia után.

A kaukázusi és urali petroleumforrások

A kaukázusi és urali petroleumforrások jelentőségét megvilágítják a világ petroleumtermelését feltüntető következő számadatok:

1937-ben (azóta megbízható statisztikai adatok nem állanak rendelkezésre) a termelés következőképp oszlott meg 1000 tonnában:

Északamerika	173.233
Délamerika	35.500
URSS	27.821
Ázsia (URSS nélkül)	25.471
Középamerika	9.339
Európa (URSS nélkül)	8.328
Afrika	173

A „World Petroleum” szerint a világ 1941. évi petrolumtermelése 2,25 milliárd hordó és kb. ugyanennyire becsüli az „Oil and Gas Journal” is. Ezzel szemben a világ petrolumfor-

gasztása 2,07 milliárd hordó. Az előző évhez viszonyítva a fogyasztás 49 millió hordóval nagyobb, amit az orosz hadjáratnak kell betudni.

1860-ban Baku még 14.000 lakosú falu volt. 1869-ben kezdődött meg a kőftá kiaknázása, Bakunak akkor már 112.000 lakosa volt. A Baku és Groznij vidéki források anvgát 1250 km hosszúságú csövezeték segítségével nagyszámu olajfinomító telep dolgozta fel. E század elején még Baku és Groznij szolgáltatták a legnagyobb kőolajmennyiségeket, de 10 évvel később az USA foglalta el az első helyet a világ petroleumtermelői sorában. Oroszország termelésének csak csekély hányadát vitte ki, annak zömét igénybe vette a hadsereg, a mezőgazdaság és az ipar és valószínűleg a hadicélokra történt tartalékolás.

Németországban a publikált adatok szerint Oroszország 1940-i petroleumtermelését 34 millió tonnára lehet becsülni és ennek 80 százaléka a Kaukázusból került ki. E mennyiség Kelet-India, Brit-India, Irán és Irak összes petroleumtermelését is meghaladja.

Az oroszországi propaganda egészen fantasztikus számokkal do gozott: Gubkin professzor a Szovjetunió petroleumkészleteit 8639 millió tonnára, az összes világkészletet 50 százalékára kalkulálta ki, mely mennyiségből az oroszok Baku-ra 2526 és a Volga-vidék

Hatóságilag kijelölt

cukor, liszt, rizs elosztó.

Keresztény üzlet.

Gyümölcs szörpök üdítő italokhoz, ásvány- és borvizek, konzervek, csemege és déli gyümölcsök, fűszer árúk

Hoffmann György fűszer és csemege kereskedőnél

Rákóczi-ut.

Telefon: 21-20.

(volt Popper József cég.)

Amerikai lap szerint:

A legközelebbi napok megrázzák a világot és meghatározzák a háború tartamát

A Kaukázusban tovább haladnak a német és szövetséges csapatok támadásai. Közel három ezerre emelkedett a csatornaparti vállalkozás során ejtett angolszász foglyok száma

Buenosairesből jelentik: (Stefani.) Hanson Baldwin a New York Times katonai munkatársa megjósolta, hogy a legközelebbi napok megrázzák a világot és meghatározzák a háború tartamát. A szövetségesek helyzete a következő hónapokban igen súlyos és kétségbeesítő lesz. A szovjet arcvonalon súlyos veszedelem fenyegetnek. A német és szövetséges csapatok egy hét alatt 400 mérfölddel jutottak előre. Kőolajforrásokat foglaltak el, páncélosaik közeljárnak a Volgához és a Kaspi-tengerhez. Ha elérik a Volgát, akkor a szovjet ellenállás komolyan megdőlni, mert az ellenálló hadi erők szétszakadnak és az utánpótlási források elvesznek. (MTI.)

Szenzációs német közlések várhatóak a kaukázusi harcokra vonatkozólag

Berlinből jelentik: (NTI.) A véderőfőparancsnokság a Kaukázus vidékén csütörtökön lezajlott harcokról a következőket közli: A korábbi támadással, amelynek következtében német, román és szlovák csapatok mélyen behatoltak a hegyességbe, megtörtük az ellenség ellenállását. Súlyos harcok fejlődtek ki a támaszpontok körül. Az ellenség több helyi jellegű ellentámadása során, amelynek alkalmával egy páncélonvontat is bevetettek, 3 ellenséges páncélcsoport szétromboltunk. Bombázó repülőgépek a Kuban alsó folyásánál és a Kaukázus északnyugati részében előnyomuló német és szövetséges csapatokat a bolsevista csapat és gépjármű oszlopok ellen intézett sok mély támadással támogatták. A keresi szorosban a légvédelem felgyújtott egy közepes nagyságú szállítóhajót, amely csapatokat és lőszert szállított. A harcizsakasz felett vívott légi harcokban 4 bolsevista gépet lelőttünk.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai híven közlik, csütörtökön az olasz csapatok a doni arcvonalon meghíusították a bolsevisták átkelési kísérleteit. Stalingrádtól délre német repülőgépek kilenc páncélos, nyolc löveget, több mint százötven gépkocsit semmisítettek meg. Negyvenhat bolsevista repülőgépet lelőttek. A légvédelmi tüzérség öt bolsevista repülőgépet lőtt le.

A Magyarország írja: A Magyarország című lap értesülése szerint német katonai körökben a résztvevő hajók számából 40—50.000 főre becsülik a dieppei partraszállási kísérletben résztvevő angol hadi erők létszámát. Berlini politikai körökben a közeli napokban szenzációs német közlések várnak a kaukázusi harcokra vonatkozólag.

Meghíusult a szovjet átkelési kísérlete a Donon

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnoksága közli: Kaukázusban a német és szövetséges csapatok támadása az ellenség kemény ellenállása ellenére tovább haladnak. A légvédelmi tüzérség a keresi szorosban felgyújtott egy szállítóhajót. Az Azovi-tengeren német aknazedőnászadók saját veszteség nélkül elsüllyesztettek egy ellenséges kötelékben főlényben lévő két páncélosított szovjet órhajót. A kötelék többi hajóját visszatérésre kényszerítették, foglyokat ejtettünk.

A doni arcvonalon a bolsevisták több átkelési kísérletét meghíusítottuk. A légi erők a Volgán elsüllyesztett 3 szállítóhajót és megrongált egy folyamgő-

Az „Astra” Biztosító R. T. főügynöksége a Magyar-Olasz Bank helyiségében, mint a bank biztosítási osztálya megkezdte működését.
Rákóczi-ut 2. Telefon 15-85.

zést. Vjazmatól keletre és Rzevnél a szovjet támadásokat véresen visszavertük.

Az Ilmen-tóztól délkeletre nehéz harc terepen megsemmisítettünk több nap óta bezárt ellenséges erőket. Az egyik volhovi hidfő ellen, valamint a lenin grádi bekerítő arcvonalon intézett támadások eredménytelenek maradtak. A finn öbölben elsüllyesztettünk egy ellenséges aknakereső naszádot és egy másikat megrongáltunk.

A finn légi erők augusztus 19-én és 20-án elsüllyesztett két szovjet tenger-alattjárót.

Az elmúlt éjjel a szovjet légi erők zavaró repüléseket végeztek a főkörmányzóság és Kelet-Németország felett. Var-

sóban a polgári lakosságnak veszteségei voltak.

Egyes brit repülőgépek az éjszaka folyamán érintették az észak-német partvidéket. Német harcigepek a 21-re virradó éjjel ismét bombázták Prtsmouth kikötőjét és hajógyárát. A kikötőnegyedben rombolásokat és tüzeket okoztak.

A csatorna partján augusztus 19-én végrehajtott partraszállási kísérlet során az ellenség vesztesége 2905 fegyveres (ebből 600 sebesült) emelkedett. Az elesettek számát eddig még nem állapították meg. A lelőtt ellenséges gépek száma 112-ről 127-re emelkedett. Saját veszteségünk 37-ről 35-re csökkent.

Visszaverték az olaszok az ellenség meglepetésszerű támadását Egyiptomban

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 816. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon nem történt említésre méltó esemény. Az angol repülőgépek a Földközi-tengeren haladó hajókaravánaink elleni támadása sikertelen maradt. A hajók sértetlenül folytatták útjukat és elérték rendeltési kikötőjüket. A kísérő repülőgépek légi harcban saját veszteség nélkül lelőtték öt repülőgépet. Egy hatodikot egy felderítő repülőgép lőtt le. További két repülőgép torpedórombolóink találatára következtében lángokban zuhant le.

Rómából jelentik: (Stefani.) Au-

gusztus 20-án Egyiptomban jelentős esemény nem történt, kivéve egy meglepetésszerű támadást, melyet azonnal visszavertük és behatolva az ellenséges első vonalakba, foglyokat ejtettünk, közöttük több tisztet. Az angol légi erők támadást kísérelt meg Marsa Matruh, Tobruk és az előretolt állások ellen. A támadások kevés kárt okoztak. 10 angol gépet lelőttünk. Szovjetoroszországban az ellenség ismételt kísérlete az olasz arcvonal áttörésére meghíusult.

Szándékos emberöléssel párosult rablás büntette miatt, 15 évi fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék Petri Józsefet

A vádlott és az ügyész is megnyugodtak az ítéletben

Mint lapunk tegnapi számában részletesen közöltük a nagyváradi törvényszék Várady-tanácsa vonta felelőségre Petri Józsefet, a hegyközségi testvér-gyilkos s a maga nemében is páratlanul álló ügy főtárgyalását délután két órakor háromórás ebédszünetre felfüggesztették.

A főtárgyalást pontban 5 órakor folytatták a tanúkihallgatásokkal. Először Farkas Elek, a gyilkos sógora mondotta el a drámai éjszaka borzalmas részleteit, majd Petri Józseffel kapcsolatos véleményének és ott tapasztalt viselkedésére vonatkozó megjegyzéseinek adott hangot. Zsugán Magdolna postamester nővállomásában elmondta, miként került Kárásztelekre Petri József, mint esett

meg a szíve rajta s miként kellett kiabrándítania lehetetlenséget kergető vágyálmá. Szerinte a gyilkos ott tartózkodása alatt előzékes, udvarias, dolgos ember benyomását kellette. Nem mondott sok újat az elhalt fiának kihallgatása sem. Győrfi Józsefné tanuvallo-mása után a bíróság befejezettek tekintetén bizonyítási eljárást, helyet adott a vád, illetve védbeszédnek. Dr. Lencsényi István királyi ügyész alaposan elkészített tartalmas vádbeszédben bizonyította be a vádlott bűnösségét, megjegyezte, hogy nem fontos bizonyítani az előre megfontolt szándékot, mert ha ez meg nem állapítható, egy idevonatkozó kúriai határozat a büntetést mégsem mérsékelné.

lési szándékát tudta be, de közölről sem olyanok, mint amely a legelőny-sabb büntetés kiszabását valamelyest is befolyásolhatná.

Végül dr. Simonka József hivatalból kirendelt védő igyekezett a súlyos bűnnel terhelt védeuce érdekében enyhítést elérni, utalva a lelki motívumokra. Elmondotta többek között,

hogyha a szerelmes ember nem beszámítható, a 72 éves szerelmes kétszeresen nem az.

Utalt arra, hogy védeuce büntetlen előéletű és a bűnbe szerencsétlen hóbortja kergette.

Petri József nem kívánt élni az utolsó szó jogával.

A törvényszék hosszas tanácskozás után felolvasta a vádlott előtt a megírt névtelen fenyegető levelet, de Petri most sem ismerte el, hogy azt ő írta volna. Ezután a bíróság kihirdette az ítéletet: *bűnösnek mondotta ki Petri Józsefet szándékos emberöléssel párosult rablás büntetésében s ezért 15 évi fegyházra ítélte.* Az ítéletben a vádlott megnyugvása után a királyi ügyész is belenyugodott, úgy hogy az jogerőre is emelkedett.

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban

Gépjármű vezetőképző (autó és motorkerékpár) magántanfolyam

kezdődik kedden, folyó hó 25-én este 7 órakor. Beiratkozni lehet az iskola irodájában Ritoók Zsigmond utca 15. szám. — Telefon 22-09. — (Andriska garage). Déliben 12-15! 1-ig, este fél 7-től 8-ig.

Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége

— Jegyzetek a „Március” első számának margójára —

„A mindenkor „felnőtt” nemzedék akkor teljesíti legjobban kötelességét a jövővel szemben, ha elég figyelmet szentel arra: az ifjúság oldott kéréseiből mikenek lesz majd egységes vezetőrétege a magyar társadalomnak. A fiatalságnak ezalatt hármass kötelessége van: telesztívódni jobb meggyőződéssel, felkészülni az örökök felelős átvételére és várakozni az alkalmas időre”. (Parajdi Ince Lajos: Márciusi hittel.)

(P. I.) Hazatértemben ismerős fiatalember állított meg. Egykori tanítvány — a megboldogult román állami gimnázium magyar tagozatán voltunk együtt — most pedig harmadéves jogász Kolozsváron. Hamar a tárgyra tér: eljött megmutatni az egységes szervezetbe tömörült kolozsvári egyetemisták hivatalos orgánját. Elő is kerül az irattáskából a szépkivitelű lap. Címe: Március. A szemérmogatóan szelíd zöld színnel nyomott cím komoly egyszerűsége az első pillanatban megkap. Egyszerű nemes vonalak, betűs, sorok, de nem az egyszerűség hatáskeresése eszközökkel, hanem a nemességével fog meg.

A kolozsvári egyetem kiadványa. A fiúknak még nincs engedélyük időszaki folyóirat kiadására s így oldják meg egyesületük, az egész kolozsvári egyetemi ifjúságot tömörítő Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége hivatalos orgánjának kérdését. A kiadványt három szerkesztő jegyezte a beköszöntő alatt olvashatjuk a szerkesztőbizottság névsorát. Itt szerepel egykori tanítványom is.

Mit akarnak a kolozsvári diákok? Ezt ők tudják legjobban. Nem is próbálkozom a találgatással. Inkább a „Március” első számából iktatok ide néhány jellemző és jellegzetes bekezdést. Kezdjük mindjárt a vezércikknel, a beköszöntőnél. Ime, ebben ezt olvassuk:

„Hirdetjük fajtánk tisztaságának védelmét és ebben a népet állítjuk mintaképül magunk elé, melyet a szegénység tisztának tartott meg. Követeljük, hogy minden gond és minden akarat a nép felé szálljon, hogy szociális megvalósítások heresztül az egészséges magyar család alapjai megteremtődjenek.

Tudjuk, immár elkerülhetetlen az, hogy társadalmunk korhadt részei összemolynak. Mi új nemességet akarunk helyükbe állítani, a szellem nemeseit, a tehetség és munka kiválasztottjait, akik számára nem éhbért, hanem kenyeret és a szellemi élet borát fogjuk adni. Nem ismerjük el magyarnak azt, aki bármilyen vonatkozásban is „magánemberként” szerepel a társadalomban és egyéb hasznát, mint a kinnl fizetett adót, nem akar hajtani. A jövedelemelosztás igazságosságát azzal arányosítjuk, hogy ki mit tud a nemzetnek nyújtani és használni.”

Az ifjak és fiatalok viszonyát is érdekesen világítja meg Parajdi Ince Lajos: „Március” hittel... című cikkében: „A politika az öregek játéka. A fiatalok szenvedélye az alkotás. Az ifjúság oda áll, ahol megcsillantják előtte a cselekvés lehetőségeit. Amikor országvezetésünk Teleki Pállal és Bárdossy Lászlóval a felszines politikai vonalról átcsapott a mélyebb medrű társadalmi építés és erősítés vonalára, tulajdonképpen visszakanyarodtunk Széchenyi István nemzetszervezési gondolatához. Az ifjúság, mint villamos szikra ütése, érzékenyen meg-megrándult a magyar gondokra. Szívesen támogatta ezt a vonalat. A másikhoz, a politikaihoz még nem elég ravasz, még nem családott eleget emberekben és eszményekben. Minden politikai építmény, akármilyen gondolat legyen megalkotva, az első komoly viharig tart; esetleg marok az építők is

feladják, mint elavult, célszerűtlen hadállást. De a társadalmi erősítés vonalán végzett munka, akármilyen parányi is, nemzeti örököseinknek biztosításának egy-egy részletmunkája. Ez a munka soha el nem értéktelenedik.

Az ifjúság csak bele-belekap az életbe, sán mikor látja, hogy kezemunkája nyomán politikai indulatok bomlanak fel, ismét elengedi; ez nem neki való, ő csak építeni akar s még nem hiszi el, hogy előbb rombolnia kellene. Az is bűnös, aki visszautasítja az ifjúságot ettől a próbálkozástól, de az is az, aki jobban belevonja, megmeríti benne. Rendelés szerint ez az idő arra való, hogy az ifjabb nemzedék élezze a körmet. Az ifjúság nem eléggé szervezett, nem eléggé tapasztalt ahhoz, hogy valamit tartósan megszálljon az életből; de egy dologra vitán felül hivatott: hitének és lendületének latba vetésével súlyt képezzen s azzal helyrebillentse hullámtaréjon táncoló hajókat.”

Ugyanezen a mérsékelt, szerény, de öntudatos és határozott hangon szól

Emlékirathat kérte a miniszterelnöktől és pénzügyminisztertől az elkésett adófellebbezések ügyének egységes rendezését az Erdélyi Párt

Miért fordulnak elő mindenütt feltűnő nagy számban a késedelmek?

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Párt országos központja a vidéki tagozatok vezetősége rézéről számos jelentés érkezett arról, hogy egyes pénzügyi hatóságok az 1941. évre kivetett adók ellen a határidő lejártá után beérkezett fellebbezéseket nem veszik figyelembe. Az Erdélyi Párt elnöksége az elkésett adófellebbezések ügyének egységes rendezésére emlékiratot intézett Kállay Miklós miniszterelnökhöz és dr. Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszterhez. Az Erdélyi Párt emlékirata az illetékes kormánytényezők tudomására hozta, hogy a visszacsatolt erdélyi adófizetők lakosságának nagyrésze — önhibáján kívül — tévedésből az 1941. évi adófellebbezési határidőről tömegesen elkésett.

Az emlékirat részletesen elmondja a késedelem okait. A 22 éves román megszállás alatt a lakosság taesanként hozzászórt a román adozási rendszerhez. A román adozási rendszer szerint az adó teljes összegét az állami pénzügyi hatóságok rótták ki és hajtották be. Az így befolyt adókból bizonyos hányadot, amiről az adozóknak tudomásuk sem volt, átutaltak a községeknek és városoknak, költségvetésük fedezésére. Külön községi és városi adónem volt. Voltak ugyan bizonyos községi és városi taksák (tűzoltó-díj, frontadó, helyenként csatornadíj, stb.) de ezek minimálisak voltak, az állami adónak még egy fél százalékát sem tették ki.

A mult évben léptették életbe Erdélyben a magyar adozási rendszert

hozzánk a kiadvány többi írása is. Az őszinteség, a tisztánlátás pedig egyenesen döbbenetes, amikor a fiatalok önmagukat leplezik le. Így olvassuk Marosi Péter: „Ki a középosztályból” című cikkének alábbi fejezetét is:

„Az egyetemi hallgatók nagyrésze a középosztályból érkezik az egyetemre és egyetlen vágya, hogy oda térjen vissza. Ezt bizonyítja az is, ami diákszervezetünkkel történik. A kolozsvári egységszervezet egészséges keret, de a beteg főiskolák lelkileg képtelenek arra, hogy a tettek és az eredmények tartalmával töltsék meg ezt a jó formát. Csak külsőségekből ítélve felfedezhetjük a beteg lelkét. Gyűlésekre későn érkeznek, nem érzik közügynek a közügyet és könnyen azazt veszik a magánérdeket, közös munkát nem vállalnak, de másoktól elvárják az eredményt, kiállításait a romantikus hajrá vezetői s nem a célszerűség. Ez pedig a kolozsvári főiskolásság lelkének a szétszórtságát bizonyítja. Nem vagyunk türelmetlenek és nem akarjuk egyszínűre mázolni az életet, de olvasuk végig ezeket a verseket, cikkeket és tanulmányokat s keressünk központi gondolatot, közös eszmét bennük. Meg vagyok győződve arról, hogy bizonyos politikai magyarságtudaton és azon a boldog felfedezésen kívül, hogy fiatalok vagyunk, nem találunk más közös, mindenkinél kétségtelenül kimutatható gondolatot a kolozsvári főiskolásság szellemi kiállításában. Pedig ezek csak a legcsekélyebb adottságok, a mondanivaló hordozói. De van egyáltalában közös mondanivalója a mi főiskolásságunknak? Nem hiszem, hogy volna, de életfolytatásunk legalább is azt mutatja, hogy lesz!”

Igy folytathatnánk tovább azokkal az idézetekkel, amelyeket a feltűnően színvonalas, tartalmas, izlésees kiadvány szépirodalmi és művészeti rovataiból emelhetünk ki. Minden írásban mérték, tartás, komolyság, szerénység döbbenetes tisztánlátással és határozottsággal párosulva.

Nagyvárának, habár sajnálatosan nem egyetemi város — szintén fel kell figyelnie a főiskolák ifjúság megmozdulására. Városunkból egyre több diák kerül fel a kolozsvári egyetemre. Egykori tanítványom szerint ma már 100-nál több egyetemista van Nagyváradon. Ez a szám azt a gondolatot kelti bennünk, hogy az ifjúsági megmozdulásnak Nagyváradon is éreztetnie kell a hatását a város szellemi életében. Érdeklődnünk kell főiskolásaink iránt. Akiket kiadványokkal felkeresnek, megtisztelnek, azok fogadják őket meleg szeretettel, megértéssel, támogatással, mert ez és csak ez lehet a magyar jövő kibontakozásának az útja.

Befejezésül ideiktatom Hegyi Endrénék, a nagyon tehetséges fiatal poétának Ajánlás című versét, szintén a „Március” első számából azzal a jogos büszkeséggel, hogy egykor ő is tanítványom volt:

AJÁNLÁS

Ajánlom versemet azok kezébe, kik hinni tudnak még, hogy megjavít a szó, a vád, a bűntudat s cserébe nem kéri számon mások vétkeit. Mindenkihez szólunk, ha önmagunkban számoljuk el mindazt, ami sért s gyaláz; akár a férgeknek lent, egy sorunk van — s időd kevés, hogy másokért vitázz.

amely szerint az állami egyenesadókhoz hozzájárul még a községi és városi pótdad, ami helyenként 150 százalékot is kitez. Ezt a nagyközönség nem tudta. Egyrészt nem is ismerhette a magyar adozási rendszert, mert 1918 után lett adófizető. A közönség másik része viszont a felszabadulás örömeiben elfeledte, hogy a magyar adozási rendszer 1918 előtt lényegesen más volt mint a román rendszer, vagy nem kísérték kellő figyelemmel, hogy mikor léptetik életbe a román helyett a magyar adozási jogszabályokat

Járatlanság a fizetési meghagyás elbírálásában

A mult év folyamán történt meg a magyar adozási rendszer alapján először a fizetési meghagyások kikézbésítése. Az erdélyi adófizető polgár megállapította, hogy valamivel több a fizetési meghagyásban levő összeg, mint a román uralom alatt adója, de hazafias érzésből ezen kis többlet miatt nem fellebbezte meg az adóját. Azt a fontos tény azonban nem ismerte, hogy a fizetési meghagyásban csak az állami adó van feltüntetve és sem az adófizetőnek, de talán még az adóiszttviselő nagy részének sem volt arról tudomása, hogy ehhez az állami adóhoz helyenként még 150 százalékos községi, vagy városi pótdadot is kell fizetni. Erről csak akkor vett tudomást, mikor hónapok multán kikézbésítették az adóívet, amelyben részletezve voltak a fizetendő adók és amelynek vég-

összege másfélszeresen is meghaladta a fizetési meghagyásban feltüntetett és fizetni vélt adót. Ekkor azonban már régen eltelt a fellebbezési határidő.

Az Erdélyi Párt beadványa hivatkozik arra, hogy jelen esetben nem lenne méltányos annak az elvnek az alkalmazása hogy a törvény nem tudára nem mentes. Bárdossy László volt miniszterelnök Kolozsvári látogatása során részletesen tájékozódott a helyzetről és ígéretet tett, hogy a rendkívüli körülményekre való tekintettel minden adónemre engedélyezi az utólagos adófellebbezési határidőt. A miniszterelnök lemondása miatt nem válthatta be ígéretét. Erdély minden részéből érkeznek a panaszok, hogy a határidőből kiesett fellebbezéseket, mint elkésettben beadottakat, most tömegesen visszautasítják a pénzügyi hatóságok s szigoruan behajták a multévi adókat késedelmi kamatokkal együtt. Az 1941. évi adókövetéseket előzetes előkészítés nélkül, nagy sietséggel hajtották végre Erdélyben, a román rendszer helyett a magyar rendszer alapján. Természetes tehát, hogy a kivetések körül nagy aránytalanságok, eltérések és tévedések történtek.

Az Erdélyi Párt arra kérte emlékiratában a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, hogy a méltányos helyzetre való tekintettel az 1941. évi minden adónemre adja meg az utólagos fellebbezési határidőt.

Kétkézi magyar munkások és egy haditudósító a páncélosban

— A honvéd haditudósító század közlése —

Valahol a Don mentén.

Páncélosaink számára az első bevetés!
Százötven kilométeres rohanás indul meg a következő órában. Sietnünk kell, mert a sopronmegyei és vasi honvédek erősen várják már segítségünket. Ellenéges páncélos erők sorakoztak fel velünk szemben, még hozzá a Don innenső partján. Könnyen megtehették, hiszen itt a még szovjetkezén lévő területekbe kanyarodik be a Don, vagy tizenkét kilométeres nyílással. Magas dombok zárják el honvédeink elől a kanyar nyílását.

Alig hajnalodik még.

A domboldalak homokfala elnyeli motorjaink zúgását. Sikertől észrevétlenül az ellenség közelébe férköznünk a szakadékok rejtekútjain. Most balra át-ot csinálnak a harcok és több ezerős láncban kapaszkodnak fel az ellenséges dombra... Alulról az ember úgy érzi, mintha a meredekről minden pillanatban a fejére eshetnének. Mellette aknavetők eregetik meredek lövéseiket. Fölöttem ütegeink lövedékei zúgnak kelet felé. Tízperces megsemmisítő tűz!

A parancsnokoknak tartalék harcokcsijuk is van, hogy az első megbénulása esetén a másodikból vezethessék tovább a csapatot. Ebben a parancsnoki második kocsiban kapok helyet. Öten vagyunk a ezük hordóban. Semmi fölösleges mozdulathoz nincs helyünk. Előttem a vezető, mellette a rádiós, a forgótoronyban álló parancsnok egyttal a löveg- és géppuskalövész. Mögöttem van a töltőkezelő honvéd.

Mindegyikünknek rádióhallgató a fején. Azon jelentünk alakulatunk parancsnokának, azon is kapjuk az irányítást. Felül periszkóp. Minden irányban törhetetlen üveggel fedett keskeny kémlelőrések.

Béla, aki Biharból való gépész

Amint a tetőre érünk, szétbontakozunk. Sakkáblaszzerűen nyomulunk előre. Elöttünk laposan ívelő dombtető, rajta méteres napraforgósáruk még tavalyról, közöttük sűrű bogáncs. Jobbról égő kazlak és tanyák lángjai fokozzák a virradat gyér világosságát. Felülről orosz aknavetők és ütegek megindul erős tüze. Némelyik lövedék olyan közel vágódik harcokcsijaink közé, hogy a velünk élvonalban haladó parancsnoki kocsit is megemelteti. Az Uristen azonban vigyáz ránk. Az árkászokra és lövészekre is. Akit a pirkadatban látok: még egy sem bukott le. Pedig fáradhatatlanul nyomulnak előre harcokcsijaink mögött.

Bejla gyorsabban. Bejla laseabban. Bejla jobbra, Bejla balra — halom harcokcsim parancsnokának irányítását. Tünődöm, ki az a Bejla, de aztán rájövök. Bélának hívhatják. Ez a Bejla egyébként Biharból való gépész. Éppen most csap arcába első lövésünk füstje. Arcáról látom, hogy vele együtt magam is koromfekete lehetek. Féljobbra tőlünk nagy lánggal ég egy kazal. Ahogy felnézek a toronynyílásba, harcokcsiparancsnokunk arcán pirosan tükröződnek a tűz villódzó lángjai.

Mit látez György? — kérdezi tőle Bejla.

Disznóölést! — ordít le György a dűbörgésbe a azzal máris megezőlaltatja

a géppuskát, lövege pedig ontja a repeszgránátokat.

Mire a dűbörgéstől félig süketen kidugom fejem a toronyból, már csak szét-szort fedezéket s körülötte orosz katonák holttesteit látom. Más harcokcsik mögött megadásra nyújtózó szovjet katonákat terelnek össze lövészeink.

Tovább! Tovább!

György, a somogyi földművesgyerek igen vakmerő. Csak úgy fűtyölnek körülötte a golyók. De csak nem tesz föl sisakot. Tőle ugyan hiába találták ki a periszkópot. Födétlen fővel áll ki a nyitott toronyba. Csak akkor engedi magára tenni a sisakot, mikor menyasszonya nevét kérdezem tőle.

Annuska, — feleli a vitéz. Aztán úgy somogyiasan lekiállt:

Állj meg Bejla!

Bejla megállítja óriásunkat. Mindannyian jobbra tekintünk.

Jobbról ellenséges harcokcsik!

Mögöttem orosz lövészárok. De ekkor már lő is György. Jóska, a szabóesi földművesfiú most veszett gyorsasággal tölt egymásután repesz és páncélgránátokat váltogatva. Négy orosz páncéldögég már jobbról. De még egyik sem a mi eredményünk. Megyünk tovább. Egy égő tanya vakító fénykörébe lépünk. Éppen a legrosszabbkor. Megmozdul egy kazal és közeledik felénk. A szalma lemaradozik s kibúvik alóla — egy orosz harcokcsi. Így álcázta magát!

Csak pontosan, idő van még! — biztatja magát György vitéz.

Az orosz közepnéhez harcokcsi ketőt lött. Egyik sem talált belénk, mert még élünk. De a mi második lövésünk beléjerobbant.

Csaknem koccintottunk! — ordítja bele ujjongásunkat rádióunk, aki pesti gépmunkás.

Ót vigyorgó kormos arc nevet össze. Jóska a végefélé már olyan sebesen töltött, hogy nekem kellett letépnem a gránátok biztosítékait. Ez volt az első páncélosmunkám.

Árkászaink ezalatt sorra vizsgálják át a kilőtt orosz harcokcsikat. Csak szemet és sül- húst találnak bennük. Akkora hatása van a fojtott acélkamrába herobbanó páncélgránátnak. Egyfelől azonban még visszapisztolyoznak, mikor reájuk nyitják a toronytetőt. Itt csak a motort találták el. Árkászunk visszazugrik és villámgyorsan egy kézigránátot hajt a toronynyílásba.

Ezek se mennek többé Sztalin előtt díszmenetben.

Egy ujjongás a harcokcsink! Ceupa kétkézi magyar munkás dolgozik benne, meg egy hőldog haditudósító.

Előretör a balszárny!

Alighogy az ellenségnek a mi jobbszárnyunkra tapadó karját letörtük a balszárnyon levő szomszéd alakulataink is támadásra indulnak.

Szűlső harcokcsink szeretne az újabb támadókkal továbbrohanni. Egy fiatal,

tüzes szőke hadnagy a parancsnoka.

A nyolcszázötvennégyes szürke harcokcsi ne támadjon, csak az oldalunkat biztosítsa! — fűti le lendülettel alakulatunk parancsnoka. Ő is fiatal, de sokakért felelős. Keményen fűtőszóval gyáz harcokcsijaira.

A balszárny ezalatt megközelíti már az erdőt, mikor végre egy újabb rádióparancs minket is előredob néhány száz méterrel.

Menekülő gépkocsik surrannak át az erdő jobbsarkán! Szemkötő füstben a búzatábla szélén álcázott ellenség! Vezetett tűz! Tűz!

Mialatt mi a megadott célokat lövük, balszárnyunk már az erdő fáihoz közel áll ropogva. Rádióink sok halottat, harcokcsi roncsokat, menekülőket jelent. Lövészeink meg a soproni, vasi honvédek a menekülők nyomában.

Győzelem vagy halál!

...jelmondat olvasható alakulatunk minden harcokcsiján.

S amint szívszorongva figyeljük hajlékony harcát az idő felől érkező füst és hangpokolból; nagyon kívánjuk már mi is itt középen ezt a vagy-vagyot.

S végre, itt a mi időnk! Az erdőből kiűzött ellenség most a mi harcokcsijaink vonala felé menekül.

Ott szemben, a dombélen! — ordítjuk bele mindegyik kémlelőnyílás mellől a zakatolásba. Aztán vad tüzet indít egész vonalunk az orosz harcokcsikra. Egy se meneküljön!

Döbbenet állapítjuk meg, hogy a mi lövegünk „besült” a sok tüzelés után. Nyakunkon mindjárt az ellenség s páncélatukra csak nem géppuskázhatunk. A lövegnek működnie kell. Lázasan szedik szét György és Jóska, de hasztalan. Lövegünk néma. Végre Andris jön át a szomszédos harcokcsiból. Nem hiába szakember a lövegekben ez a szabóesi gyerek, látjuk, hogy máris megtalálta a hibát.

Csak már lehetnének. Meglepetéssel látjuk, hogy az erdőből elég kevés páncélos menekül felénk a dombélen. A többi balszárnyunk megapritotta s irigykedve látjuk, hogyan lövik el a lövegünk parancsnokát és a többiek a maradékot is.

Végre lő a löveg. A legutolsó menekülőnek mi is odaduplázunk még. De az nélkülünk is parádés találatokat kapott. Nekünk már nem jut. Csak előtűnik vagy tizenkettőt löttek ki. Négy amerikai gyártmányú szirénázó magas harcokcsit pedig gyalogsági páncéltörő ütegek el, hogy kiemelve belőlük a halott hővesztákat, máris szakszerűen kormányozva vezetik őket hátra nagy örömjongással.

Alig múlik el néhány óra, jelentések futnak be a páncélosok vezérkari főnökéhez, hogy harcsoportjaink mindenütt elérték a Dont. A hidfőt védő 54. orosz páncélos dandárt szétvertük. Megsemmisült, vagy megadta magát, szétugrasztott részei az erdő mélyén keresnek megedéket.

Az új magyar páncélos fegyvernem tűzkeresztsége Isten segítségével fényesen sikerült. A magyar páncélos fiúk rémek legényeknek bizonyultak. Egy ámet vezérkari ezredes végignézte — sok más harc után — az ő harcukat is. Fiaink új harcsoportokkal küzdöttek, mégis úgy mentek rá az ellenségre, és úgy löttek, hogy a páncélosok csak ez a német specialista nem győzte kifejezni örömet és elismerését.

Páncélos katonáink, miután a gyalogságot a Donig előreségítették, néhány órát pihentek harcokcsijaink mellett.

Kialudtak a csata fáradalmait. Este aztán füstölő orosz páncélosokat köztől elhagytuk az elmúlt csatateret.

Vercsics János

A háboru elvesztésének közvetlen veszélyéről beszélt Wilkie az amerikai néphez intézett rádióbeszédében

Roosevelt különmegbízottjaként utazik Moszkvába a volt elnökjelölt

Amsterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Roosevelt a sajtóértekezleten kijelentette, hogy Wilkie mint az elnök külön megbízottja a Közelkeletre és Szovjetországra utazik. Wilkie legfőbb feladata, hogy megmondja a valót, mit tesz Amerika a háboru megnyerésének érdekében.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: Roosevelt elnök a sajtóértekezleten kijelentette, hogy Amerika legsúlyosabb termelési problémája nem a sztrájkokban keresendő, hanem a gyárak számára szükséges nyersanyag beszerzésének nehézségében.

Stockholm. (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A londoni rádió egyik meg nem erősített jelentése szerint Wilkie állítólag már a péntekre virradó éjszaka elhagyta Washington, hogy a Szovjetunióba és a Közelkeletre utazzék. Wilkie, mint kijelentette, meg akarja ismerni Stalint. Az Egyesült Államok egykori elnökjelöltje eredetileg útirányát megváltoztatta. Eredetileg Csongking Kinát akarta meglátogatni.

Buenos Aires. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Wilkie Amerika népéhez intézett rádióbeszédében hangoztatta, hogy Amerikára az a tényleges és közvetlen veszély vár, hogy elveszíti a hábo-

rut. Bár ez a tényleges helyzet, az amerikai közvélemény jó része nem hisz benne. Az amerikaiak nem hajlandók nemzetük megmentése érdekében olyan egyéni áldozatokat vállalni, mint a tengelyhatalmak népei. Mindenki azt hiszi, hogy a mai háború csak az ágyúk, repülőgépek és a termelés háborúja és megnyerhetjük a háborút úgy is, ha hadianyagot gyártunk és szállítunk a tengely országait.

Sztalin azt akarja, hogy patakokban omoljon az angol vér

Torino. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Wilkie moszkvai útja — írja a *Gazetta del Popolo* — azt bizonyítja, hogy Churchill küldetése nem járt sikerrel. Ha az angol miniszterelnök rá tudta volna beszélni Sztalint, hogy várt türelemmel, amíg az angolszások eléggé megerősödnek a segítségre, akkor Wilkiének nem kellene most sürgősen Moszkvába utaznia. Sztalin, úgy látszik, élt az alapos gyanúval, hogy az angolszások teljesen magára akarják hagyni és nem ment bele ebbe a játékba, hanem azt akarja, hogy az angolszások is patakban ontanak drága vért.

Bárdos Lajos házi kórusa

Nálunk bizonyára csak kevesen tudják, hogy a budavári Koronázó Főtemplom ujonnan kinevezett nagynevű karnagyának, Bárdos Lajosnak, aki már a szentistivánapi nagymiséjét is vezényelte, — kilenc gyermeke van. Ugy következnek egymásután, mint az orgonasípok, s közülük a „legöregebb” sem lépte még át a gyermekkor határát. Valamennyien renakivül muzikálisak s édesapjuk — hiába, a mester nem tagadja meg önmagát! — ezekből az élő kis orgonasípkökből külön „házi” kórust alakított. Melegszi-vű, fiatal édesanyjuk mellett — aki maga is tagja férje hírneves Cecilia-kórusának s a legideálisabb művésztelenség, — ők a mester legközelebbi munkatársai és — „szurkolói”. Édesapjuk egy-egy előadásán, valamelyik pólóly mélyében mindig megtalálhatók a csillogószemű, boldog büszkeségtől sugárzó arcu „idősebb” Bárdos-gyerekek s az ő apró tenyestük verődik össze elsőként lelkesült öntelelt tapsra az egyes srámok befejezése után. Vagy, ha a mester, mint az ének-kultúra apostola, valamelyik saját leldolgozásában és a Cecilia-kórus előadásában elhangzott népdal közös éneklésére szólítja fel a mindig népes hallgatóságot, az ő ajkukon csendülnek fel először a kívánt dal kezdő ütemei, amelyeket azután a közönség is fölvesz és továbbénekel, míg teljesen betöltik a termet a hatalmas „énekkar” hangjai. Amikor édesapjuk valamilyen bel- vagy külföldi kitérítésben részesül — ami gyakran megtörténik, — az ezüsthangú kis orgonasípok tánca perdülnek, s valóságos indián győzelmi táncot lejtenek nagynevű apjuk körül.

Bárdos Lajos személyében tehát nemcsak mint kiváló képesesű muzsikust, hanem, mint ember is méltó utód került Sugár Viktor örökébe (M. F. V.)

Tábori levelezőlap

érkezett a napokban a „Carmen” cipőgyár munkásainak címére a Nemzeti Munkaközponthoz. A feladó: vitéz Takács Imre ezredados főtörzsőrmester, akinek táboriposta jelzése 216/71. A levelezőlapon tent ez áll: Oroszország, 1942. VIII. 15-én, tehát egy hete írta meg vitéz Takács Ferenc.

Kedves munkás bajtársak és bajtársnők! — kezdődik a levél — örömmel értesítelek benneteket, hogy szeretetadómanyotokból, amelynek a nagyrésze cigarettá volt, szerény kis alakulatom is kapott. Most, amikor az első cigarettát, szívom ebből az édes otthoni ajándékból, mélyen áthat a szeretetnek megmagyarázhatatlan érzése. Magam is 16 éves koromig bihari levegőt szívtam, mert ott születtem Hosszúpályiban. Azért írom ezt meg nektek, mert bizonyára tietek is hasonló érzések töltenek el a lapom olvasásakor. Még azt is elárulom, hogy ma is a nagyváradi Vitézi Székhez tartozom. Mielőtt tehát befejezem lapomat, szívből megköszönöm bajtársaim nevében jószívűségtek megnyilatkozását. Hálás szeretettel gondolunk itt mindnyájatokra és üdvözlünk minden igaz magyar munkást és hazait. Vitéz Takács Imre.

A „Carmen” cipőgyár munkásai tónnyes örömmel vették tudomásul a levele megnyilvánulását.

Egymásután kétszer törtek be Mónus József vendéglős lakására

Elfogta a rendőrség az agyafurt tetteiket

Nagyvárada. Saját tud. Az utóbbi időben hihetetlen módon elszaporodtak Nagyváradon a tolvajok és betörők. Alig mulik el nap, hogy a rendőrségen ne tegyenek tejelentést ismeretlen tettesek ellen, akik vakmerő módon törnek be és dezsmálják meg a lakásokat.

A napokban kétszer egymásután törtek be a nemrégiben megnyitott Bunyitay liget 34 szám alatt lévő vendéglőbe, amely Mónus József tulajdona. A betörők a kaput alkulccsal felnyitották, behatottak az ivószobába, ahol az élelmiszerkészletet magukkal vitték, azután összeszedték a különböző italokat tartalmazó üvegeket, feltörték a söntés közti pénztárát is, ahol a vendéglős, szerencsére, nem tartott ott nagyobb összeget. A betörők nem elégedtek meg a zsákmánnyal, hanem tovább kutattak a lakásban és éppen az ábraszokat akarták összeszedni, amikor Mónus József a zajra felébredt és üldözni kezdte a tolvajokat, akik akkor belülről kinyitották a vendéglő ajtaját és elmenekültek a sötét ligetbe.

Másnap Mónus jelentése alapján a rendőrség elfogadta az egyik tettest Eperjesi László személyében, aki a Bunyitay liget 50. szám alatt lakik és

állandó látogatója volt a vendéglőnek, társa azonban elmenekült. Péntekre virradó éjszaka a betörést az előző módon megismételték, amikor mintegy 30 üveg likórt és pálinkát loptak el.

Mónus József másnap magánnyomozásba kezdett és délutánra sikerült is a rendőrség segítségével elfogni a tettest Csehi Andrást.

Az ellopott italok nagyrészt a betörők elrejtették, az élelmiszert pedig elfogyasztották. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

Itt kell megemlítenünk, hogy a Bunyitay-ligetben a környékbeli nevelélen ifjúság lehetetlen módon viselkedik. A ligetbe a bokrok alatt kártyáznak, pénzt dobálnak, dologtalanul lopják a napot és az életmód nem vezethet másra, minthogy az új generáció állandó munkát fog adni a hatóságoknak és bíróságoknak. Megtörtént az, hogy egyes polgárok rendezett életmódra figyelmeztették a csavargókat, aminek az lett a következménye, hogy a levante köteles fiuk valóságos közaport auditottak utána, így tiltakozva a beavatkozás ellen. Ezen csak a hatóság, esetleg a leventeparancsnokság segíthet idejében.

Magyar birodalmi lobogók a történelmi kiállítás előtti órfákon

Továbbra is nyitva marad a „Magyar Haza-Magyar Kard” kiállítása

Budapest, 1942. augusztus hó.

A székesfővárosi Szépművészeti Múzeum és a Múcsarnok főbejáratai előtt elhelyezett órfákon két érdekes és festőien szép lobogó vonja magára a Magyar Haza Magyar Kard kiállítás látogatóinak figyelmét. Ezek az Árpádok korából való vörös és fehér hétsávos magyar birodalmi lobogók.

Az a nevezetessége kitérülüknek, hogy 230 évi száműzetés után az ez-évi Szent István heti ünnepek keretében kerülnek először ismét a nyilvánosság elé, miután 1711-ben az ilyen ősi hétsávos nemzeti zászlók amelyek alatt Rákóczi kurucok a magyar szabadságharcért harcoltak, a nagymajtényi síkon lehanyatlottak és a császáriak által a tűz martalékává tételtek. Annóra sikerült akkor még emléküknök is kipusztítása hogy száz évtendő múlva, az 1842 évi megegyezés idején az akkori magyar ság már nem is emlékezett ezekre az ősi magyar zászlókra és a szabadságharc pelvényéül az Európában akkor divatos hármass elv: szabadság-egyenlőség-testvériség jelképezésére szolgáló trikolorát választotta, ami később nemzeti lobogónk lett. Az állami címerben az Árpádok ősi vörös-fehér sávos jelvénye a kettős kereszt nagy-hatámi jelvényével együtt azonban mind a mai napig fennmaradt.

Az Árpádok, a Hunyadok és a Rá-

kócziak korában mindig ilyen zászlók alatt harcoltak a magyar seregek és ilyet használtak az Anjouk dicső századaiban is, mindazonáltal azzal a eléréssel, hogy az Anjouk egy fehér sávval és a három sarga liliomos kékcsínű taggal bővítették az Árpádok hétsávos birodalmi zászlaját. A rész magyar haditengerészet ugyancsak ilyen hétsávos birodalmi lobogó alatt aratta győzelmeit századokon át a tengereken.

Az elmúlt vasárnap a Gyáripari Munkásság Nemzeti Sportnapján is ilyen hétsávos birodalmi lobogó lengett az ott felállított hatalmas kettős kereszt jobboldalán álló nemzeti órfán emlékezésül Szent István hetében a dicső Árpádokra és arra a gyönyörű korra, amikor ez a hétsávos birodalmi lobogó olyan sok dicsőséget és hatalmat látott.

Ugyanehhez emlékeztetnek most bennünket a Magyar Haza Magyar Kard kiállítás látogatóit is az ott felvont Árpád és Anjou korbelt magyar birodalmi lobogók különös tekintettel arra hogy ebben az esztendőben van Negy Leos királyunk trónfelépése-

nek 600 évfordulója és hogy ebben az évben ünnepli a magyar nemzet a legnépszerűbb árpádházi királyunk I. László — Bihar-Várad és Erdély nagy patronusa — szentté avatásának kétszázötvenedik évfordulóját.

Legnagyobb királyunkra, Szent Iaszlóra és Nagy Lajosra való emlé-zésünk pedig a nagy magyar gondolat és a birodalmi eszme előterbe jutását jelelti, amelynek legősibb és legszebb jelvényei a most ismertetett ősi magyar birodalmi lobogó.

A Magyarok Istene adja, hogy ma-maiban ismét régi fényükben ragyogjanak minden város, minden falu és minden ház nemzeti őrtáinak ormán.

Tudja-e Ön...

...hogy a Cheops-piramis építéséhez (Kr. előtt 2000 körül) nem kevesebb, mint két és félmillió köbméter építőanyagot használtak fel?

...hogy a rendszeres utcai világitást Európában először Párizs honosította meg, amikor XIV. Lajos rendeletére 1667-ben oszlopokra erősített gyertyákat vezetett be? A példát 1669-ben Amszterdam, 1675-ben Hamburg, majd 1682-ben Berlin is követte.

...hogy a levelboríték csupán a múlt század közepén jött használatba? Addig a leveleket csak hajtogaták, a levelhajtogatást az iskolákban tanították is.

...hogy bár 118 szigetével és 378 hidjával messze kiemelkedően az első helyen áll, nem Velenze Európa egyetlen vizen épült városa? A belgiumi Gent 26 szigeten épült, melyeket 207 hid köt össze egymással. Harmadik helyen Amszterdam következik 96 szigettel és 290 hiddal.

...hogy a kairói El-Azhar-egyetemet, mely ma a mohamedán világ szellemi középpontjának számít, 988-ban alapították és így ez a világ legrégebbi egyeteme?

...hogy a régi Poroszországban csak a királyoknak volt szabad lovaszobrot állítani?

...hogy száz évvel ezelőtt étkezés-kor a villát még a jobb kézben és a kést a balkézben tartották?

...hogy a lekvárt Európában már az őskori cölöpépítmények embere is ismerte? — Amint a cser-repekben talált maradványok alapján megállapították, ez a lekvár cseresznyéből, egresből, bodzabogyóból és mákból készült még hozzákeverésével.

...hogy a színházi műsor már a régi rómaiaknál is ismeretes volt. Ez a műsorlap azonban még nagyon egyszerű és keveset mondó volt. A legrégebbi német színházi műsor 1520-ból való és Rostock város tulajdonában van. 1743-ban egy lipcei színházi műsor a következő felhívást tartalmazta: „A közönség kényelmére elrendeljük, hogy az első sor fekédiék, a második tárdeljen, a harmadik üljön, a negyedik álljon, hogy így mindenki láthasson... Nevetni nem szabad, mivel a darab szomorújáték.”

Finom teasütemények keksz, konzervek, csemege, cukorkaáru
pipereszappan, krém könyv nélkül és minden fűszeráru kapható
Molnár Imre cégnél, Rákóczi-ut 4.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzárlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

* **SZUKSÉGES ÉS HASZNOS,** hogy gyárosok és kereskedők mindenteljesen SZÁLLÍTMÁNYAikat szállítás közben érhető károsodás ellen biztosítsák. Az árúküldemény elveszhet, megrongálódhatik, vagy hiány merül fel: kössön mindezen károk ellen SZÁLLÍTMÁNYBIZTOSÍTÁST! — Az 1857-ben alapított legrégebbi magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynöksége készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTT A KORMÁNY. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnökletével pénteken délután minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyekről tárgyaltak. A minisztertanács a késő esti órákban ért véget.

A horvát kereskedelmi miniszter később látogat Budapestre. Tóth Dragutin dr. horvát kereskedelmi miniszter budapesti látogatása a nemzeti gyász miatt egyelőre elmarad.

BEZÁRNAK NEGYEDMILLIÓ ANGOL KISKERESKEDEST. Angol lapjelentések szerint külön bizottság foglalkozik egy alap összegyűjtésével, amelynek célja, hogy 250.000 kiskereskedő számára lehetővé tegye függő üzleti ügyeinek lebonyolítását. Az alapot azoknak a kereskedőknek kell összeadni, akik üzletüket továbbra is fenntarthatják. Ebből az alapról az üzletük beszüntetésére itéltek kereskedők bizonyos váltásdíj-féle összeget kapnak, melyet felszámolás szerint nyomban felvehetnek vagy pedig a háború utánra tartalékolhatnak, hogy véle új existenciát alapítsanak. A negyedmilliónyi kiskereskedés felszámolására azért van szükség, mivel üzemük nem dolgozik gazdaságosan és így megszüntetésük más területek számára szabadít fel hasznos munkaerőt. (MN)

Élelmiszer után kutatnak — és feldarabolt női holttestet találtak egy zágrábi szabó börtönjében. A zágrábi nyomozó vasutvonalon az élelmiszer-nyomozó detektívek felfedezték Herz ismert zágrábi szabómestert, hogy nyissa fel nagy hórondját, mert azt gyantították, hogy élelmiszert szállít. — Herz vonakodott a börtönt felnyitni és azt erőszakkal nyitották fel. Nagy meglepetésre a börtönben egy feldarabolt női holttestet találtak. Herz valószínűleg a holttestet feldarabolta és elutazott véle, hogy elássa. A szakértő vizsgálat megállapította, hogy a holttesten tompa tárgytól származó utékek vannak és valószínű, hogy a szabómester meggyilkolta a feleségét. Herzt kihallgatása után letartóztatták.

FELKÉRJÜK azon urat, aki Budapestről jövő vonatból Püspökladányban átszállt Nagyvárad felé, a tévedésből átvett dísznővér börtönről adjon értesítést a Magyar Lapok kiadóháza.

Hathónapos átképző tanfolyam főtisztviselői állások betöltésére. A MTI jelenti: Az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosa, az erdélyrezi fatermelők szövetsége tagvállalatainál megüresedő állások betöltéséhez szükséges szakismeretek elsajátítása céljából hathónapos, szeptemberben megkezdődő átképző tanfolyamot szervez. A tanfolyamnak harminc hallgatója lesz. Csak nem zsidónak tekintendő harminc évnél nem idősebb, a visszacsatolt erdélyi területen lakó, büntetlen előéletű magyar állampolgárokat vesznek fel, akik valamely középiskola legalább hat osztályát elvégezték.

FELHÍVÁS A CIPÉSZIPAROSOKHOZ. Felhívjuk azon cipésziparos tagjainkat, akik a katonai munkák végzésénél résztvenni óhajtanak, a szakosztály hivatalában (Mezei Mihály u. 4. sz. alatt) haladéktalanul jelentkezni szíveskedjenek, ahol a további felvilágosításokat és utasításokat megkaphatják. Tisztelettel az Elnökség.

Megtartják az Őszi Lakberendezési Vásárt. A MTI jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter engedélyezte az 1942. október 1. és 12. között rendezendő Őszi Lakberendezési és Házartási Vásár megtartását.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉL
 Szabadság-utca 12. Háló, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

ÚJ MISSZIÓSHÁZ NYILIK KISKUN-FÉLEGYHÁZAN. Az Isteni Ige Társasága vétel útján szerzett házában Kiskunfélegyházán új missziósházat nyit, Budapest és Kőszeg után a harmadikat. Az átalakítási munkálatok már nagyban folynak, úgy hogy az új missziósház szeptemberre kb. 50 missziósnövendékkel már meg is nyílik. A missziósház elnevezését a rendi előjáróság a jövedökre bizta, úgy hogy minden pengő adomány egy szavazatnak számít. A missziósház által ajánlott elnevezéseken felül a közönség is ajánlhat. Eddig összesen 11.135 szavazattal járultak hozzá az elnevezéshez. Az lesz az új missziósház neve, amely elnevezésére december 31-éig a legtöbb szavazatot érik. A szavazatok nagyszámú mutatja azt az élénk érdeklődést, mellyel a magyar katolikus közönség az Isteni Ige Társasága harmadik magyar missziósházának megnyitását kíséri. A szavazás lebonyolításának technikai részét a Világposta szerkesztője intézi Kőszegen.

Szabó Imre
 hatóságilag kijelölt
bőrelasztó
 Szent János-utca 6 alatt megnyílt.

Újabb élelmiszer szállítmány érkezett Görögországból. Athénből jelntik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Hallaren névű svéd gőzös, amely a nemzetközi Vörös kereszt bizottságának a rendelkezésére élelmiszereket szállít a görög lakosságnak, pénteken nagy élelmiszerrakományal befutott a pireuszi kikötőbe.

A BAROSS SZÖVETSÉGBE tömörült tűzifakereskedők szakosztálya folyó hó 24-én (hétfőn) este pontosan 7 órai kezdettel fontos szakmabeli ügyekben, tűzifa elosztás, stb. szakosztályi nagy ülést tart, ezután hívja fel a vezetőség, hogy ezen nagy ülésen minden szakosztályi tag saját érdekében feltétlenül megjelenni szíveskedjék. Az Elnökség.

Korona Filmszínházban
 Oriási sikerrel fut **HONTHY HANNA** remekbe sikerült első filmje
A régi nyár zene, hangulat, vidámság.
 Simor Erzs, Szilassy László, Vaszary Piri, Csontos, Vágóné, a 2 Pethes.
 Vasárnap délelőt 11 órakor matiné.

Anatóliai körutra indult a török köztársasági elnök. Ankarából jelntik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az ankarai rádió jelenti, Izmet Isonü török államelnök, pénteken délután elhagyta Ankarát, hogy körutat tegyen Anatóliában.

FRANCIAORSZÁG IS MEGMARAD A NYÁRI IDŐSZÁMITÁS MELLETT. Párizs. (MTI.) A NTI. jelenti: A vichy-i kormány elhatározta, hogy a meg nem szállott francia területen a tél folyamán is fenntartja a nyári időszámítást.

Öt fillérnél nem lehet több a vendéglőkben kiszolgáltattott öt dekás kenyér ára. A MTI jelenti: A közellátásügyi miniszter rendelete értelmében, a vendéglátóipari üzemekben kiszolgáltattott öt dekás kenyér legmagasabb ára darabonként legfeljebb öt fillér lehet. Kiszolgálási díjat nem lehet felszámítani.

Kállay miniszterelnök a Német Sasrend nagykeresztjének tulajdonosa. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny szombati száma közli, hogy a Kormányzó Ur Ötömeltósága, Kállay Miklós miniszterelnöknek megengedte, hogy a Német Sasrend nagykeresztjét elfogadja és viselje.

Hétfőn este zárul a Nemzetközi Vásár. (MTI) A Budapesti Nemzetközi Vásár augusztus hó 24-én este hét óráig, tehát az eredeti határidőpontig marad nyitva. Az utazási kedvezmények is változatlanok.

100 ÉVES A FÁBÓL KÉSZÜLT PAPIROSI. A fa mint nyersanyag, nélkülözhetetlen a papírgyártás szempontjából, amely nélkül a mai ujaág- és könyvterjesztés lehetetlen volna. Régebben a papírgyártáshoz kizárólag rongyot használtak fel, de ílymódon lehetetlen lett volna a papírszükséglet fokozása. A fának papírgyártás céljaira való felhasználása egy német szövömester találmánya, aki érdekes véletlenül köszönheti felfedezését. Megfigyelte ugyanis a darazsfészkek építését, melynek alapanyagát a darazsak által finomra rágott farostok szolgáltatják, melyet a méhek ragadós nedvvel dolgoznak össze. Ez a megfigyelés vezette a feltalálót a fából való papírkészítés gondolatára. Találmányát azután H. Völter a gyakorlatban még tökéletesítette és alkalmas facsiszológépeket épített. Ezt a mechanikai előállítást 1870 körül még kémiai eljárásokkal is tökéletesítették, míg eljutottak a tökéletes papíryanaghoz. MNK.

Szabadságról hazaérkeztem, női fegyvernemű és kézimunkaszalononként a nb. megrendelőim rendelkezésére állok. Dobos Gizella, Rimánóczyu, 14.

FERENC JÓZSEF
 KESERÜVIZ

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület
 Ad. 7025—1942.

Fodrosz iparosok figyelmébe
 A nemzeti gyászra való tekintettel a folyó hó 24-ére hirdetett közgyűlés bizonytalan időre elmaradt.
 Nagyvárad, 1942. augusztus 21.
 Az Elnökség.

Báró Szentkereszt Béla lesz a Székelyföldi Villamosművek elnöke

Részletesen beszámoltunk a Székelyföldi Villamosművek Rt. megalakulásáról. Értesülésünk szerint a Villamosművek Rt. igazgatósága a hét végén tartja első rendes igazgatósági ülést, amelyen megválasztják a részvénytársaság elnökét, vezérigazgatóját és ügyvezetőigazgatóját. A Székelyföldi Villamosművek első elnöke báró Szentkereszt Béla erdélyrezi országgyűlési képviselő lesz.

Beíratások és vizsgálatok a nagyvárad m. kir. áll. Szent László gimnáziumba

Különböző vizsgálatok augusztus hó 29-én, magánvizsgálatok 31-én kezdődnek. A javító vizsgálatok augusztus hó 31-én és szeptember 1-én, a pótbéíratások szeptember 5-én és 7-én, az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 9-én lesz. Az érettségi írásbeli vizsgálat minden valószínűség szerint szeptember 10-én kezdődik, mely napon a jelölteknek 7 órakor kell jelentkezniük.

A gimnáziummal kapcsolatosan tanulótthon (internátus) nyitunk meg 1942. november hó 1-én. Egyelőre 40 növendéket veszünk fel kik mind kedvezményesek. Ebből 20 tanuló havi 50, 4 tanuló havi 40, 5 tanuló havi 30, 3 tanuló havi 20 pengő díjfizetésre és 6 tanuló teljesen ingyenes helyre. E kedvezmények elnyeréséért szegényesorsú és jó tanulók folyamodhatnak. Felvételi kérések benyújtásának határideje 1942. szeptember hó 10. Bővebb felvilágosítás az igazgatóság ad a hivatalos órák idejében.

Pályázatot hirdet az igazgatóság a tanulótthon házzvezető-gazdasszonyi állásra. Javadalmazás teljes ellátás és készpénzfizetés, melyet megegyezés szerint állapít meg. Előnyben részesítenek a háztartási-gazdasági tanfolyamot végzett pályázók.

Államsegélyt kapnak a gazdakörök

A Mezőgazdasági Kamara felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez és a kevésbé tehető gazdakörök számára anyagi segélyt kért a szakkönyvtár kiegészítésére és hangszórós rádió beszerzésére. A földművelésügyi miniszter most leiratban értesítette a kamarát, hogy a nagylétszámú és szérény anyagi helyzetben lévő gazdakörök számára az államsegélyt ilyen célra megadja.

INEN NÉNI MÉSÉI

Az ördögös fazék

Élt egyszer valahol egy fortélyos fazekasmester s egy szép napon kerekített egy takaros fazekat. De az olyan szemrevaló, tetszetős jószág volt, hogy egymás kontyát cibálták érte a menyecskék a pünkösdi vásáron.

— En biz nem adom el ezt a szép kis bögrét — gondolta a mester s bedugta a pelyva közé, a szekér derekába. Mikor aztán az utolsó fületlen ibriken is tudott, csak elővette megint a fazekat. Irgette-forgatta, de akárhogyan kérték, nem tudott tőle sehogy sem megválni.

Amint javában nézegeti, megszólal ám az edény:

— Mit parancsolsz délebédre?

Megfortyantom egy-kettőre.

Tyü, nagyot ugrott erre az ember, mert mi tagadás benne, erősen muzsikált az éhség a gyomrában. Futott tüstént venyigéért s egyszeribe tüzet rittyentett a fazék alá.

— Szedte-vette, rontom-bontom,

Tyükhüst főzz nekem, ha mondom!

Hát, alig kezdett pattogni a rőzse, már duruzsolt a fazék. Főtt, fortyogott benne a pompás kövér tyúkfű. Mire delet kongatott a harang, merhetett is a levét a gazdája.

Hej, most örült ám igazán az ember, hogy el nem adta a helyre kis fazekat. Nem volt többet gondja ételre, italra. Csak a fülébe sugta a fazéknak a kívánságát s alig térült-fordult, már nyelte is a finom ebédet.

No, hamarosan jókora pocakot eresztett a mester. Szélte-hossza nem volt, mint a banyakemencének. De nem csoda, mert pitymellattól késő estig fortyogott a fazék, ő meg csak nyeldeste a sok jót az öblös fakanállal.

Olyan pompás illat szálldosott a háza tájékaról, hogy az egész falu ott nyalta a szája szélét a kerítés végénél.

Délidőtájt egyszer arra járt a király. Amint nagyot szippant felséges orrával, odaszól főminiszterének:

— Édes szolgám, bármi legyek,

Hogyha itt nem tyúkot főznek...

De biz azt, a kutyafáját,

Máris enném a zúzóját!

Csettintett a másik s majd elnyelte szemével a gözölgő fazekat, amint belesett az ajtóhasadékra.

A sok szájtáti népség menten el-kotyogta, hogy milyen ördögös

csupra van a pocakos mesternek. El-sápadt a király a sárga irigységtől. Egyszeribe otthon termelt s zargatta a kengyelfutót a kemény parancsal:

— Szedd a lábad s a fazékkal,

Palotámig meg se állj,

Holnap reggel itt légy véle,

En izenem, a király.

Hej, majd holtá lett a szegény mester, mikor meghallotta. Kapta sebtén a fazekat s kezdett véle futni ide-oda, hogy elrejtse valami jó helyre. De addig szaladt szegény feje, addig futkározott, amig bizony érte jöttek a bős muskétások. Közrefogták tüstént s vitték fazekastul a király elébe.

Egész úton jajgatott az ember, de a fazék is mondta a magáét.

— Kozmás ételt főzök nekik,

Tudom, majd megemlegetik!

A palotában már alig várta őket a sok éhes vendég. Fél országát oda-csődítette ebédre a király. Arany csürben terítettek cifra cinkanállal.

grófok, bárók jutkostak az üres cseréptállal.

No, ki is kapták menten az ördögös fazekat a mester markából, amint befordult a tornyos palotába. Tüstént tüzet raktak alá pattogós rőzsével s szeribe kezdett főni, fortyogni az étel.

Mikor aztán elkészült, kétfelé törülte bajuszát a király s belekóstolt. De biz cifra cinkanalát a sarokba vágta, mert még olyan kozmás ételt nem ízlett a szája.

— Cudar bögre, földhöz váglak,

Téged meg tömlöcbe zárlak!

— ordította a szepegő mesterre.

Hanem azt már nem várta meg az ember. Hóna alá csapta kedves kis fazekát s futott, loholt, ahogy két lábától tellett, hazafelé a falujába. Szusszanni se mert, csak a falu határában.

Azóta is ott él, kényére-kedvére, titeket is elvár pünkösdkor ebédre.

Ábriss és Ábrahám

Írta: Akostyné Eötvös Irén

(5.)

Mintha csak dobszóval hirdették volna, hogy most viszik Ábrist, egyszeribe kivirágzott a sok leveles kapu, rácsos ablak, annyi kárörvendő orca bázsalygott azokból feléje:

— Ballag már az Ábris
Rojtos tarisznyával,
Majd megkenik az irháját
Magyarófa-hájjal!

— üvöltöttek utána kórusban a cimborák.

Hej, de szives-örömet eldöngette, puhegyelte volna őket Ábris, ha nem lett volna ott az apja. De így se sajnált tőlük egy-két takaros számfület.

Ezzel aztán el is telt az idő rendre s egyszer csak azon vette észre magát, hogy huzkodik a Ábrahám úr erősen egy kellemetes külsejű ház kapuja felé. Tátogatott az úgy sötét torkával, hogy — no, most nyél el rögtön! — gondolta Ábris s jól megvetette két sarkát a csizmakaparó vasba.

Itt volnánk öcskös — szuszogta az apja, azzal megfogta a gallérját, át-emelte a küszöbön s még jóformán magához se tért ijedtéből, már be is tuszkolta egy meszeltfalu, jókora szobába.

— Jó egészséget, rektor uram! No, köszönnj már te is, bikfic! — nógatta az ipsét. De az csak áll, mintha odacövekeltek volna s olyan kerek lett a szeme, mint az ölyvedei cseresznye.

Hát volt is ott mit nézni.

A hupikékre mázolt padokból tengernyi villogó szemecske parázslott felé. Izgett-mozgott a sak bajusz, kun-

kori farkinca s a szorgalmatos nebulók, tele tüdőből fújták a leckét:

— Á-bé.ab, vas-ka.lap,
Ne nyulj hoz-zá, meg-ha.rap...

— Juj, mi harap? — kiáltott rémülten Ábris.

— Semmi, te füles, — csitította az apja.

— De hallja kelmed, a foga is csikorog! — reszketett a lurkó.

— Eszed tokja csikorog, csak a kréta nyiszorog.

S hát bizony való-igazat beszélt az öreg, mert éppen a bé betű kerek pocakját pingálgatta Pocok Teofil tanító úr, a behemót-nagy fekete tábla közepére. Még az üstöke is beleizzadt a nagy igyekezetbe s nem gőzte törülgetni a lepedőnyi kockás keszkenővel. Mikor aztán akkurátusan befejezte a munkát, nyájas orcával fordult az érkezők felé:

— Adjon az ég, ami nincsen, hurka lőgjön a kilincsen! — köszöntötte őket. — He-he! hát te is ráéheztél kis-csém a tintalevesre, meg a papirgalsukára?

— Itt az ideje, rektor uram, hogy oskolára fogjuk ez ifjú mert úgy vélem, hogy ráfér már egy kis regula. — adta vissza a szót az öreg.

Az apró ablakon bekukkant a nap-sugár s végigcirógatta Teofil mester térdigfityegő sárga katufékját, aztán átugrott a pepriánadrág tenyérvényi kockiára s rátelpedett a cuggos cipellő ragyogó orraira.

— Csak hagyja itt bátran a tekintetes úr, regulában aztán nem lesz nálam hiány. — suhogtatta a hajlós-mogyoróvesszót a mester — s hasznos tudományokban is úgy kimivelem ez elméjét, hogy meg vicispán is lehet

becsülni... No, penderdj be a helyedre, öcskös!... Oda ni!... Ugye, be puha? — tréfázott véle a tanító. De az, szegény feje, el nem mosolyintotta volna magát egy süveg cukorért sem s majd kettérepedt a szája, mikor becsapódott az ajtó apjaura után.

III.

Jaj a hátam, jaj a hátam, oda van, Cickány Muki kiporolta csufcsan... Körülnézett. Jobbról ültek a lányok, szép sorjában. Ugy virított a sok ihogó-vihogó fruska tarka rokolyája, mint Szent György-napkor a virágos mező. Cifra pántlikás farkincajuk meg a tölgyfa-padlót verte.

(Folytatjuk)

KIS KATONA Gyalogság

Talán emlékeztek még, gyerekek, hogy a múltkoriban dicső honvédségünk legfiatalabb fegyvereméről, a páncélosokról beszéltem nektek. Ma az egyik legöregebbéről és a legfontosabbáról, a gyalogságról akarok pár szót szólni.

Ha zöldhajtókás gyalogost láttok az utcán, úgy nézzetek rá, hogy a csatadöntő fegyverem katonája áll előttetek. Ő foglalja el az ellenség országát és ő védi meg a hazát.

Nincs csillogó-villogó ruhája, de jó puszkáján kívül olyan fegyverei vannak, hogy azok előtt nem áll meg az ellenség. Géppuska, golyószóró, géppisztoly, páncéltörő ágyú, aknavető. De még ágyúja, lovasa, kerékpárosa is akad, hogy ne szoruljon soha idegen segítségére.

Nem úgy van ma már, mint a régi gyalogosok: a török háborúk darabontja, Bocskai hajdúja, Rákóczi talpasa, vagy a szabadságharc híres pirossapkás honvéde idején. Csak egy maradt a régi, a magyar honvéd rettenhetetlen vitézsége.

Nehéz volt a sorsa mindig a gyalogosnak, különösen nehéz ma. Ő viseli a háború legsúlyosabb terhét, tőle kívánja a harc a legnagyobb áldozatot, de a dicsőség oroszlánrésze is az övé.

Az egész világ bámulja ma is a magyar gyalogost, aki messzi idegenben, a Don partján harcol dicsőségesen a hazáért, mi meg gondoljunk rá büszkén, szeretettel.

KIS FEJTŐRŐ

Hol lakik?

Korosút Sári

Találjátok ki hol lakik ez a kislány? Ha a fenti betűk sorrendjét megváltoztatjátok, megtudjátok.

L M
2

Felkérjük mindazon egyének figyelmét, akik

POLY FÓTO

felvételre előfizettek, hogy a felvételekre legkésőbb folyó hó 29-éig jelentkezzenek, mert ellenkező esetben ezek érvényüket veszítik. Kiváló tiszteltettnak.
Poly-foto.

Folyóirat-szemle

Megjelent a „Magyar Szárnyak” A magyar társadalom népszerű repülő lapjának, a Magyar Szárnyaknak az augusztusi második példánya megjelent. A lap ezuttal is hű tükrö az egész világ repülőeseményeinek, de elsősorban honvéd repülőink harcászati tevékenységéről számol be. Légierőnk hősi harca, izgalmas bevetései, nagy sikerű teljesítményei a harctérről frissen érkezett eredeti tudósításokban tárul az olvasó elé, aki büszkeséggel veheti ezékből tudomásul, hogy repülőink pompásan megállják helyüket a nemzetek óriási küzdelmében. Voronyezs bombázása, távolfelderítő repülőink győzelmes légi harcok: megannyi érdekes riport az első vonalból. Bisits Tibor repülőalezredés Légiháború című beszámolója a lap állandó érdekessége, melyet az egész magyar sajtó szívesen és gyakran használ fel forrásmunkának. Vitéz Szentimrédy Ferenc repülő vezérkari ezredes és az országos repülő építő munkáról ad képet. Udvarny Jenő repülőőrnagy repülőhírei ismét az egész világ aviatikájának kerékszékét adják. A külföldi repülőgépiparának legújabb gépeit, így az olasz Fiat G. 12 gépet és a nagy francia vízigépeket ismerteti Nagy Ernő. Számos kitűnő felvétel és képes oldalak tarkítják az amúgy is változatos újságot, amely fiatalnak, öregnek egyaránt élvezet és tanulságos olvasmány. A Jánosy István szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak ára 30 fillér. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal (Budapest, VII. Király-u. 93).

Könyv és Kultúra

Kövács Sándor: Egy lelke. Budapest, Szent István Társulat. 384 old.

A szerző a nagyváradi egyházmegyének országosan ismert papja. Többféle egyházmegyei szolgálat után éveken át mint az Actio Catholica országos központjának titkára, majd mint országgyűlési képviselő gazdag tevékenységet fejtett ki, a magyar felszabadulás után pedig Bihar közég katolikus híveinek lelki gondozását vállalta magára.

Könyvének alcíme: Beszélgetések az élet megszenteléséről. Lelki megújulásra vezető missziós elmélkedések sorozatát adja. Mély emberismeret és gazdag élettapasztalat, születési irói tehetség és megkapó beszédképesség, segíténi vágyó lélek és hívő elmélyülés hozta itt meg érett gyümölcsöt. A hasonló tartalmú művek közt pedig egy sajátos jelleggel vált ki csodálatot. A komoly életigazságok olyan könnyed és lebilincselő stílusban hanezanak el, mintha kedves, derűs és szelímes társalgásban beszélgetnénk ügyesiről. Bőséges példaanyaggal dolgozik. Az ismét példák is az ő elbeszéléseiben új színt kapnak. Váradhoz közel hozza a könyvet az, hogy az elmondott történetek közt a város és az egyházmegye katolikus élete is fölvanul.

Külön figyelmet érdemel a nyelvezete. Csobogó patakaként folyik a nyomtatott sorokon át az édes magyar szó. A mindennapi életnek egészen modern nyelvet szótaltatja meg, ez azonban szerkezetében egészen magyaros, tele

törő mély magyar kifejezésekkel és zamatos, népies szólásokkal. Ifj. Nagyvárad nagy szülőlténék, Pázmány Péternek nyelvi erejére emlékeztet.

Kasbauer Szixta: Isten védője alatt. Fordította: Gerely Jolán. Közeg. 1942. Szent Imre Missziós Szeminárium kiadása. 404 old.

P. Janssen Arnold gazdag életét (1837—1909) és a steyli misszióművek megalapítását ismerjük meg e könyvből. A világhódító kereszténységnek két hősi elcsapatát szervezte meg P. Janssen: az Isteni Igé Társaságát missziós papok számára és a Szentlélek Szolgálóinak Társaságát missziós nővérek számára

Szerzője maga is a Szentlélek Szolgáló Társaságának tagja. Rengeteg történelmi forrásból és személyes ismertetek alapján gyakorlott írói készséggel írta meg művét. A modern életrajzírásnak érdekes példáját adja. A könyv egyszerre komoly történelem és érdekteljes regény, megkapó jellemrajz és elmélyedő lelkiolvasmány. Sok apró jellegzetes epizódjával valóságos szónoki pordatár. Érdeklődésének központjában az Európán kívüli világ, főleg az ébredő Ázcia áll. Ilyen szempontból má külön figyelmet érdemel.

A könyvet német eredetiből egy ismeret névű irónok ültette át magyarra, mégpedig olyan ügyesen, mintha nem is fordítás lenne, hanem eredetileg is magyar nyelven íródott volna.

Club és Szegedi Atlétikai Club, 4. Miskolci MOVÉ és Balatoni Sport Club V. Kispéti Atlétikai Club.

Egyéni bajnokságok

A csapatbajnokságokat követő egyéni bajnokságokon az eredmények a következők: Férfi páros: I. Pusztay—Dr. Dóczy (KTC) II. Csongár (KTC)—Milassin (PAC) III. Nagy—Varga MSE és Orosz—Horváth (SzAC). Vegyes páros: Döntő a Milassin—Csapó és Dr. Dóczy—Baátné pár közt. III. Csongár (KTC)—Darkó (DEAC) és Nagy E.—Vargáné (MSE). Ebben a számban a biztos favoritként benevezett Pusztay—Liszka pár egy félreértésből származó kérés miatt ellenfelei kérésére leponozták, s így játék nélküli kiésett. Női egyes: döntő Liszka (MSE) és Darkó (DEAC) között, III. Csapó (SzAC) és Pongorné (PSC). Az ifjúsági fiú egyest, s ezzel a Szent Imre paizs védelmét a mátyásföldi Birkás nyerte meg. Az országos „öreg fiú” bajnokságot, a negyven éven felüliek versenyét Varga (MSE) nyerte, Dr. Vay (NyLTC) és Horváth (SzAC) előtt.

SPORT

Augusztus 27-én tünteti ki a Nagyvárad Sport Egylet érdemes vivóit és vezetőit

Arany, ezüst és bronz kardjelvényeket kapnak a kitüntetettek

Nagyvárad. Saját tud. Augusztus 27-én bensőséges ünnepet rendez az NSE. Ekkor osztja ki ugyanis érdemes vivói és sportvezetői között arany-, ezüst- és bronz kardjait.

Az aranykardot megkapják: Hegedűs Imre, az NSE védnöke, örökös kardvívó bajnok, Szántay János I. osztályú vivó. Nagyvárad és Szalmár város örökös kardvívó bajnoka. Móricz Miklós százados, I. osztályú vivó, Barabás Ferenc a vivó szakosztály ve-

zetője. A versenyzőkön kívül dr. Czifra Kálmán főispán, vitéz dr. Nadányi János alispán, I. oszt. vivó, vitéz Bóthory-Szűcs Sándor ny. vezérőrnagy, dr. Szeghalmi Ferenc az NSE volt elnöke is magas kitüntetésben részesül.

Ezüst kard a jutalma Palló Andrásnének, dr. Kaczián Lórándnak és Holbán Valérnak.

Több versenyző és sportvezető pedig a bronz kardot kapja meg

Vasárnap játssza le a NAC elmaradt első bajnoki mérkőzését

Még mindig nyílt kérdés a Debreczeny ügy

Budapest. A belügyminiszternék az országos gyászszal kapcsolatosan most megjelent módosító rendelete Budapestén tartotta a zöldfehérek csapatát. Ma ugyanis az Újpest ellen, holnap pedig első bajnoki mérkőzésüket lejátszhatják.

Mint munkatársunk Budapestről je-

lenti a csapat pénteken délután nagy edzést tartott a Latorca-utcai sporttelepen Szabó Péter és Rónay edzők vezetésével, a csapat kieltégítően mozgott s a jelek szerint sikeres szereplésével számolhatunk.

A Debreczeni-ügyben újabb fejlemények nem ismeretesek.

Erdélyi teniszezők nagy sikere a palacsi országos teniszbajnokságokon

Az NSE női csapata harmadik helyet biztosította magának

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Országos Tenisz Szövetség ezidén f. hó 10 és 17.ike között Szabadka mellett, Palicson, az ország legrészebb vidéki tenisz-telepén rendezte meg kerületi női és férfi bajnokságainak döntő körmérkőzését. A versenyen Erdélyi teniszezőit a Nagyvárad Sport Egylet női csapata, Liszka-Pallósné-Körösvölgyiné—Paálné-Mohainé összeállításban, valamint a Kolozsvári Tenisz Club Pusztay-Csongár-dr. Komoróczy és a Marosvásárhelyi Sport Egylet dr. Bánó-Nagy J.-Varga E.-Varga összeállítású férfi csapata képviselték. A verseny

nagy sikert hozott az erdélyi tenisz sportnak, mert a férfi csapatok az első és második, a női csapat pedig az egyik harmadik helyet tudta biztosítani s ezzel bebizonyítani azt, hogy mint más szempontból, úgy a sport terén is, vezető hely illeti meg Erdélyt az ország életében.

Részletes eredmények az alábbiak: Női csapatbajnokság: I. Pestújhegyi Sport Club, II. Debreceni Egyetem Atlétikai Club, IV. Balatoni Sport Club, V. Diégör Vasgyári Tenisz Club.

Férfi csapatbajnokság: I. Kolozsvári Tenisz Club, 2. Marosvásárhelyi Sport Egylet, 3. Nyiregyházi Lawn Tenisz

Erdélyi József Nagyvárad, Hlatky Endre-utca 10
 Telefon: 12-81 **Zománcedény,** alumínium edény, hűsőrök, zsemlye- és mákdarálok, mérlegek, zománczott tűzhely, alpakka evőeszközök **állandó raktára!**
Szolid árak!

Emléklapot, jelvényt és uszófüzetet kaonak az Országos Uszó Hét résztvevői.

(Nagyvárad.) Országszerte rendkívül nagy érdeklődés követi a Magyar Uszó Szövetség rendezésében lebonyolítást nyerő Második Országos Uszó Hét szervezkedését. Már uszólván minden helységben, ahol úszásra alkalmas hely van, beszervezték a helybeli ifjúságot a lelkes önként jelentkező helyi szervezők és már be is jelentették az Uszó Hét Rendezőségének a résztvevők előrelátható számát és így a Rendezőségnek módjában állott az igényelt Emléklapot, Jelvényeket és Uszófüzeteket a helyi szervezőknek megküldenie.

Erre az előzetes elküldésre azért volt szükség, mert mindenki a helyszínen fogja megkapni azt, amit kiérdemelt. A művészen kiállított Emléklap, a pompásan sikerült, hatásos, díszes Jelvény.

FELHÍVÁS

A NAC szurkolótáborának most megalakult „B-közép” csoportja ezton is kéri a zöldfehér tagokat, hogy mielőbb jelentkezzenek a szervező titkárnál a NAC Otthonban.

Jelentkezni lehet ma, holnap és holnapután este 7—9 óra között.

Nagyvárad vasárnapi labdarugó műsora

Teljes forduló a kerületi I. és II. osztályban

(Nagyvárad.) A belügyminisztér országos gyász módosító körrendelete lehetővé teszi a labdarugásban a vasárnapi forduló lejátszását. Ezek szerint Nagyvárad holnapi sportműsora az Erzsébet-ligeti pályán ez: fél 2-kor Nagyvárad Törökvs II—Nagyszalontai Leventék, ezt követi fél 4-kor a Nagyvárad MÁV II—Nagyszalontai Bocskai II. osztályú bajnok, míg a Nagyvárad MÁV—Békés Hunyadi I. osztályú kerületi mérkőzés pontban fél 6-kor kezdődik. A mérkőzések iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

Razziaszerűen ellenőrzik a közforgalomban levő kerékpárokat

Nyolc napon belül pótolni kell az elmulasztott bejelentéseket

A rendőrkapitányság kerékpárbejelentőlapok nyilvántartásának felülvizsgálása alkalmával azt észlelte, hogy a beérkezett bejelentőlapok nincsenek arányban a kerékpárok látható szaporodásával. Éppen ezért elhatározta, hogy a közforgalomban résztvevő kerékpárokat razziaszerűen fogja ellenőrizni abból, a szempontból, hogy a kerékpár rendőrhatalósági bejelentése megtörtént-e vagy sem. Előzőleg azonban méltányosságból módot kíván adni a rendőrhatalósági érdekeltnek a mulasztások pótlá-

sára s ezért felhívja azokat a kerékpártulajdonosokat, akik eddig kerékpárjukat a rendőrségen nem jelentették be, hogy ezt a mulasztásukat nyolc napon belül pótolják, mert ennek a határidőnek elteltével a rendőrség a mulasztókkal szemben kímélet nélkül fog eljárni s a kihágási büntetésen kívül a kerékpár visszatartása iránt is rendelkezést fog kiadni. A kerékpárok bejelentését a lakóhely szerint illetékes rendőrszobában kell eszközölni.

Kiknek adófellebbezését tárgyalja kedden a II. számú adófelszólamlási bizottság

A II. számú adófelszólamlási bizottság 1942. augusztus 25-én d. u. 3 órakor a „Dobó Katica” Polgári Leányiskola, volt Notre Dame de Sion helyiségében az alábbiak adófellebbezéseit tárgyalja:

Hitter Jesae Baross-u. 9. Lévi Lázár Baross-u. 7. Neumann József Baross-u. 12. Grósz Gyula Baross-u. 4. Réti Béláné Rét-u. 17. Ujvárosi Tivadár Vitéz-utca 56. Weingarten Izidor Vitéz-utca 33. Katz Izák Vitéz-utca 51. Nikorics László Vitéz-u. 21. Ungi Gyula és Spitz László Rakóczi-út 31. Friedmann Fülöp Hattyu-utca 10. Fehér Virág Gróf Tisza István-u. 44. Deutsch Józsefné gróf Tisza Ist-

ván-u. 5. Held Pál gróf Tisza István-utca 1. Borsos Imre gróf Tisza István-utca 33. Gottlieb Aron gróf Tisza István-utca 17. Heimovits Izák Hunyadi János-utca 8. Reich Izák Hunyadi János-u. 5. Róth Mártonné Hunyadi János-utca 6. Rohoska Pál Sánc-utca 24. Grün Zsigmond Sánc-utca 9. Prohánka József Solyom-u. 1. Fehér Dezső Szent István-tér 17. Dallos Sándorné Szent Anna-u. 4. Tóth István Tomori Pál-u. 8. Reichenberger Vilmos Daru-utca 2. Serdült József Michel Angelo-utca 5. Lechlé János Gönczi Pál-utca 14. özv. Fleischer Sándorné Tilinkó-utca 6 szám. Schwartz Samu Mátyás király-út 64.

Férfiruhákat használtakat, **MOLNAR** használtruha üzletében, legjobb áron vehet, eladhat Bémér-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

RÁDIÓ

VASARNAP, AUGUSZTUS 23.

Budapest I.

5.00 A szeretet hullámhosszan. — Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból. — Hangfelvétel.
8.00 Fohász. Szózat. Hírek.
8.45 Hírek.
9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébánia templomból. — A szentbeszédet Sztankay András dr budai görög katolikus parokus, püspöki tanácsos mondja. A népeket Tóth József dr vezeti.
10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben P. Angyán Fülöp máriaremetei szervita házfőnök mondja. Énekel a templom énekkara Berg Ottó vezetésével.
11.13 Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. Igét hirdet Kemény Lajos budapesti esperes.
12.15 Levente-műsor.
12.35 Magyarok a keleti háborúban. — Darvas János előadása.
13.45 Hírek.
14.00 Időjezés, vizállásjelentés.
14.00 Művészlemez.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
15.45 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
16.40 A dohány. Moravék Endre dr előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
17.00 Hírek magyar, szlovák és orosz nyelven.
17.20 Egy régi majális. Irta és összeállította Szathmáry Antal.

18.20 A fénykép. Kádár Erzsébet elbeszélése.
18.40 Szimfonikus zenekar.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Kolozsvári ötvösök. Hangjáték.
19.45 Magyar nóták.
20.00 Hangképek a vasárnap portjáról. Beszél Legényei József dr. Utána: Sporteredmények.
20.25 Népszínmű részletek.
20.40 Hírek, lövészversenyeredmények.
22.15 Mellek Béla zenekar.
23.01 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
23.25 Táncczene.
24.00 Hírek.

Budapest II.

11.15 Korényi Aladár cigányzenekara.
12.15 Szórakoztató zene.
15.00 Táncczene.
19.15 Sovinszky László szalonzenekara.
20.00 Hírek.
20.10 Náray Irén zongorázik.
20.35 Német zenei miniatűrök.
21.00 Művészlemez.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 24

Budapest I.

5.00 A szeretet hullámhosszan. Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból. Hangfelvétel.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
11.20 Áriák és dalok.
11.40 A Werbőczy-utca. Reza Dezső előadása.
12.10 Mellek Béla zenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat a Nemzetközi Vásárból.
14.00 Sthymmel Miklós táncczenekara.

15.20 Szórakoztató zene.
17.15 Fedák Agota dr vidám csevegése
17.50 Magyar nóták.
18.15 Szalmafonó háziipar a nép és családvédelem szolgálatában. — Közvetítés Hajdunánásról.
18.45 Híres keringők.
19.20 Pacz Vali énekel jazzegyüttessel kísérettel.
19.45 Ráth-Végh István csevegése.
21.10 Az Operaház zenekara.
22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
23.25 A rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

19.25 A Széchenyi-lánchid nemzeti jelentősége. Megemlékezés az alapítótól 100 éves fordulójáról.
19.50 Vivaldi: D-dúr verseny.
20.00 Hírek.
20.10 Magyar és idegen versek Glaszországról.
20.45 Szalonötös.
20.10 Gáspár Lajos cigányzenekara.

KEDD, AUGUSZTUS 25.

Budapest I.

5.00 A szeretet hullámhosszan. Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból. Hangfelvétel.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Szórakoztató zene.
11.20 Kertész Lajos énekel.
11.40 Divattudósítás.
12.10 A József nádor 2. honvédegyezred zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.20 A Kassai rádió műsorából.
16.15 Gyermekekdelután.
17.15 A Chappy-táncczenekar játszik.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Egy szoba, előszobás lakás, bútor nélkül, a Schlauch-tér közelében kiadó. Részletesebbet a kiadóhivatalban. 934

Butorozott szoba, túrdószoba és konyhahasználattal kiadó. Bonyitvány 2. 927

Kiadó nagy helyiség műhelynek vagy raktárnak. Gyár-utca 1. 933

Hűlőszék

Hevesi édes paradicsom uradalmi görögdinnye garancia mellett Jurecsáknál Nagypiac-tér. Telefon: 11-96.

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál, Nagyvárad, Hodócsy-u. 20. 774

Fehérnemű foltozás, ruhajavítás, házhoz megyek olcsón. Üres szobát keresek keresztény családnak. Német hölgy, Sztaroveszky-u. 12. 913

Mielőtt gyorsírást, gépirást, helyesírást tanuina, kérjen tájékoztatást Szabó Ferenc gyorsíróiskolájától. Vidékiek levélben érdeklődhetnek, Nagyvárad, Rakóczi ut 12. l. e.

Bútor javítást, tisztítást, alakítást vállalok. Dankó Pista-utca 4. szám Száraz butorasztalos. 936

Adás-véte

Jó karban levő írógépet megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Eladó uri negyedben 3 szobás összkomfortos új ház beköltözhető, másik 3 szobás, szintén beköltözhető, gazdálkodónak is alkalmas, ára 16.000 pengő Püspökfürdőben 2 szobás wikenid tégla ház azonnal elfoglalható. Tatayné, Szigligeti-utca 12. 923

Jó egészségi háskötőre, fűzőre, melltartóra van szüksége? Gyomor-, vese-, máj- és méhsúlyedés, áldott állapotban, gyermekágy és operáció után a legjobbat rendelheti olcsó árért: KOVATS SANDORNE orvosi háskötő készítőnő, aki elismert specialista. Szent Gellért u. 10. szám. (Nágyes-telep.)

17.50 Táborúznél az ország leventélnyai. A közvetítést a Vöröskereszt vezetői Budinszky Sándor.
18.10 Szól a katonabanda.
18.25 A magyar irodalom regénye.
18.45 Tarján címbalomban.
19.20 India szabadságharc. Császár Béla előadása.
19.30 Sárközi Gyula cigányzenekara.
20.10 Schiller-est.
20.55 Rádiózenekar.
22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
23.25 Táncczene.

Budapest II.

17.15 Ruszin hallgatónak.
17.45 Szórakoztató zene.
18.10 A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőraja.
18.45 Exotikus zene és énekek.
19.20 Az orosz beavatkozás 1919-ben. — Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 Ugetóvesenyeredmények.
20.20 Szabó Kálmán jazzhármasa.
20.45 C. Nagy Béla felolvasása.
21.10 Filmdalok.
20.10 Rendőzenekar.

Eladó két darab pálinkafőző üst, 280 literes és 210 literes szeszmező orával felszerelve. Cim: Honvéd-u. 29. 925

Eladó új ház 4000 pengőért. Ugyanott óska ajtó. Révay Miklós-u. 7. 940

Ház Árpád vezér-út Peterdi-u. 1. szám alatt sürgősen eladó. 932

Römikövet megvételre keresek. — Lukács György utca 49. 930

Eladó új villaszerű magánház, két szoba, előszobás lakással. Kálvária-u. 33. szám. 937

Pálinkafőző üstök, szeszmező orával, szőlőprés, tengeridaráló, eladók. Érdeklődni Krause ügyvéd, Kapucinus-u. 2. 936

Házhely jó helyen, olcsón eladó. 29 egyműtanóztott süldő, 74 választott angol malac eladó. Pál-utca 14. 929

Teljes étkezdei berendezés utányos áron eladó. Cim: Tóth étkezde, Hlatky Endre-utca 23. 928

Eladó Nemzetközijog, dr Baditz, Mikolc. 889

Egészen jó gumirádlis kocsi és egy pár szerszám eladó. Ferenc-u. 16. 930

Allást keres

Mérlegképes öskeresztény könyvelő állást keres. Cim: kiadóba kér. 939

Allást nyec

Csillagvárosban vagy környékén lakó lapkihordót keresünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Elveszett

Börtokban öt darab kulcs elvesztett. Megtaláló illő jutalomban részesül. Leadható a lap kiadóhivatalában. 935

KIADÓTULAJDONOS:

SEBENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.